

Groenplan Harelbeke

Bijlage 4:

Evaluatie en actualisatie van het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan (GNOP)

Het opmaken van een GNOP (GR. 16 december 1996) was één van de taken die aan de gemeenten werd opgelegd door de ondertekening van het Milieuconvenant in 1991. In het plan wordt onderzocht hoe de natuurwaarden op lokaal niveau konden worden beschermd en ontwikkeld. In het plan werd gesteld dat er voldoende ruimte diende te worden geschapen voor de natuur: zowel fysieke ruimte (oppervlakte), milieu-ruimte (= er worden bepaalde milieukwaliteitseisen gesteld) als mentale ruimte (= o.a. natuur als beleidstaak).

Het GNOP, alhoewel reeds meer dan 20 jaar geleden opgemaakt, omvat voor dit Groenplan Harelbeke essentiële onderdelen.

In het kader van dit Groenplan wordt het GNOP geëvalueerd. De evaluatie en actualisatie wordt in deze bijlage aan het Groenplan Harelbeke (GR. 13 juli 2020) toegevoegd. De evaluatie en actualisatie volgt de hoofdstukkenindeling van het GNOP:

1 Methodiek.

In het eerste deel wordt de door de ontwerper (Leiedal) gevolgde methodiek omschreven. Dit heeft geen relevantie voor voorliggend Groenplan.

2 Inventaris.

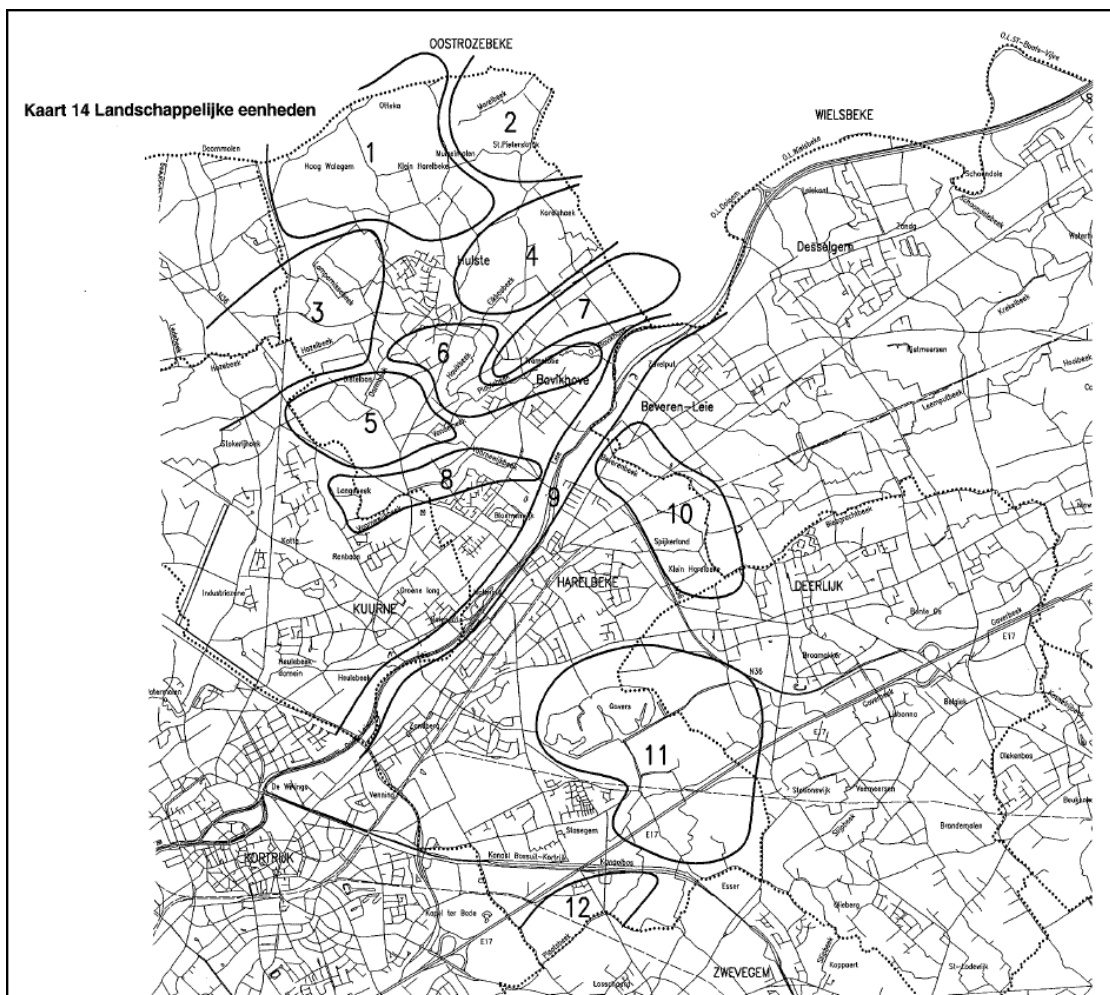
De inventaris bestond uit verschillende delen :

2.1 Algemene situering van de stad.

Tussen 1996 en nu heeft de stad opnieuw ingrijpende wijzigingen ondergaan. Zo zijn de oude bedrijfssites van Groeninge Ververij en Marbra-Lys (Stasegem) verdwenen om plaats te maken voor woonontwikkelingen met relevante groenzones, is het biologisch waardevolle landbouwgebied Bistierland nu als woonzone ontwikkeld, werden er gebouwen opgetrokken op de Westwijk, is de oude Spoorwegbedding in Stasegem als fietspad in gebruik genomen (in 1996 werden hier uitzonderlijke natuurpotenties vastgelegd), is de N391 aangelegd (waarbij een deel van het Kanaalbos sneuvelde en in de omgeving werd gecompenseerd), is het industriegebied tussen de Beneluxbrug en de N391 gerealiseerd waarbij waardevolle graslanden langs het kanaal verdwenen, is Evolis aangelegd op een open ruimtegebied, is er een nieuwe sluis gebouwd met enorme impact op de omgeving van de Molenput en het Moleneiland, zijn er kaaimuren gebouwd op de Leie en het kanaal, is het Marktpllein in volle ontwikkeling, is de site zuid op de Gavers getransformeerd, ... We kunnen stellen dat de grootschalige wijzigingen de fysieke ruimte voor groen en natuur heeft verkleind.

2.2 Landschappelijke inventaris.

De aspecten van het fysisch milieu (= geologie, bodemkaart, hydrografie, reliëf, landschap, ...), historiek van het landschap worden bepaald voor 12 onderscheiden landschappelijke eenheden. De fysische aspecten op zich wijzigden, met uitzondering van bv. grondwaterlagen, weinig. Deze landschappelijke eenheden zijn ook op vandaag nog relevant.

1. Golvend gebied van Hoog-Walegem, Klein Harelbeke, Muizelmolen
2. Valleikom van de Marelbeek
3. Valleikom van de Hazebeek en de Lampernissebeek
4. Valleikom van de Karelbeek, Eikbosbeek en Paddebeek
5. Valleikom van de Darmbeek en de Vondelbeek
6. Valleikom van de Havikbeek/Plaatsebeek
7. Valleirug van de Tramstatie/Leiekant
8. Valleikom van de Langebeek/Vaarnewijkbeek
9. Alluviale vallei van de Leie
10. Valleikom van de Beverenbeek
11. De Gavermeersen, de Gavers en Esser
12. Valleikom van de Plumbeek.

2.3 Ecologische verkenning.

a. Biologische waarderingskaart.

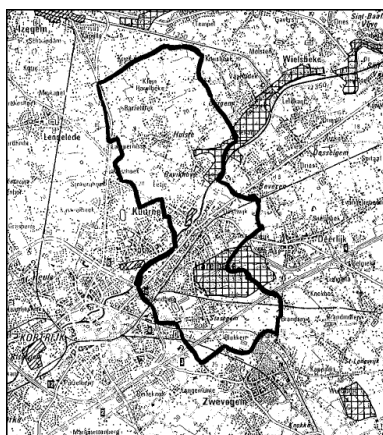
Toen dus nog BWK1 – zie 4.3.1

Er is in het GNOP een beschrijving en evaluatie opgenomen van de in BWK1 opgenomen waardevolle biotopen (Oteca, Karelshoek, Lampernissebeekvallei, Hazebeekvallei, Darmbeekvallei en Distelbos, Havikbeek/Plaatsbeekvallei, Bloemenwijk (Geldof), De Gavers, Esser), aangevuld met gebieden die na de kartering van BWK1 belangrijk zijn geworden: Oude Leie Bavikhove, Oude Leie Kuurne, Vaarnewijkbeekvallei, Pluimbeekvallei.

Zoals vermeld in het actieplan bij het Groenplan wordt een nieuwe evaluatie van BWK (ondertussen BWW2) als actie in dit Groenplan opgenomen. We kunnen hiertoe dezelfde systematiek als deze die werd gehanteerd voor het GNOP gebruiken.

b. Groene hoofdstructuur.

de Groene Hoofdstructuur was een beleidsvisie van de sector natuur voor de open ruimte, opgemaakt in 1993. In deze structuur werd onderscheid gemaakt tussen Natuurkerngebieden (NKG), Natuurontwikkelingsgebieden (NOG), natuurverbindingsgebieden (NVG) en natuurbuffergebieden (NBG). Er ontstond veel commotie rond de voor deze tijd ambitieuze benadering van groen, natuur en ruimte. De Groene Hoofdstructuur werd als project nooit door de Vlaamse regering goedgekeurd, maar de hoofdlijnen van dit plan werden gebruikt voor de opmaak van het Structuurplan Vlaanderen. In Harelbeke werd een vrij omvangrijk NOG aangeduid dat zich van uit Oost-Vlaanderen langs de Leie tot nabij het centrum van Bavikhove uitstrekte. Een tweede NOG omvatte de Gavers en omgeving. Deze gebieden vormen ook in dit Groenplan Harelbeke de kerngebieden. Ze zijn ruimtelijk ook vastgelegd in uitvoeringsplannen van Gewest en Provincie. Het gebied langs de Oude Leie in Bavikhove werd uiteindelijk wel opgenomen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) – besluit van de Vlaamse Regering van 2001.

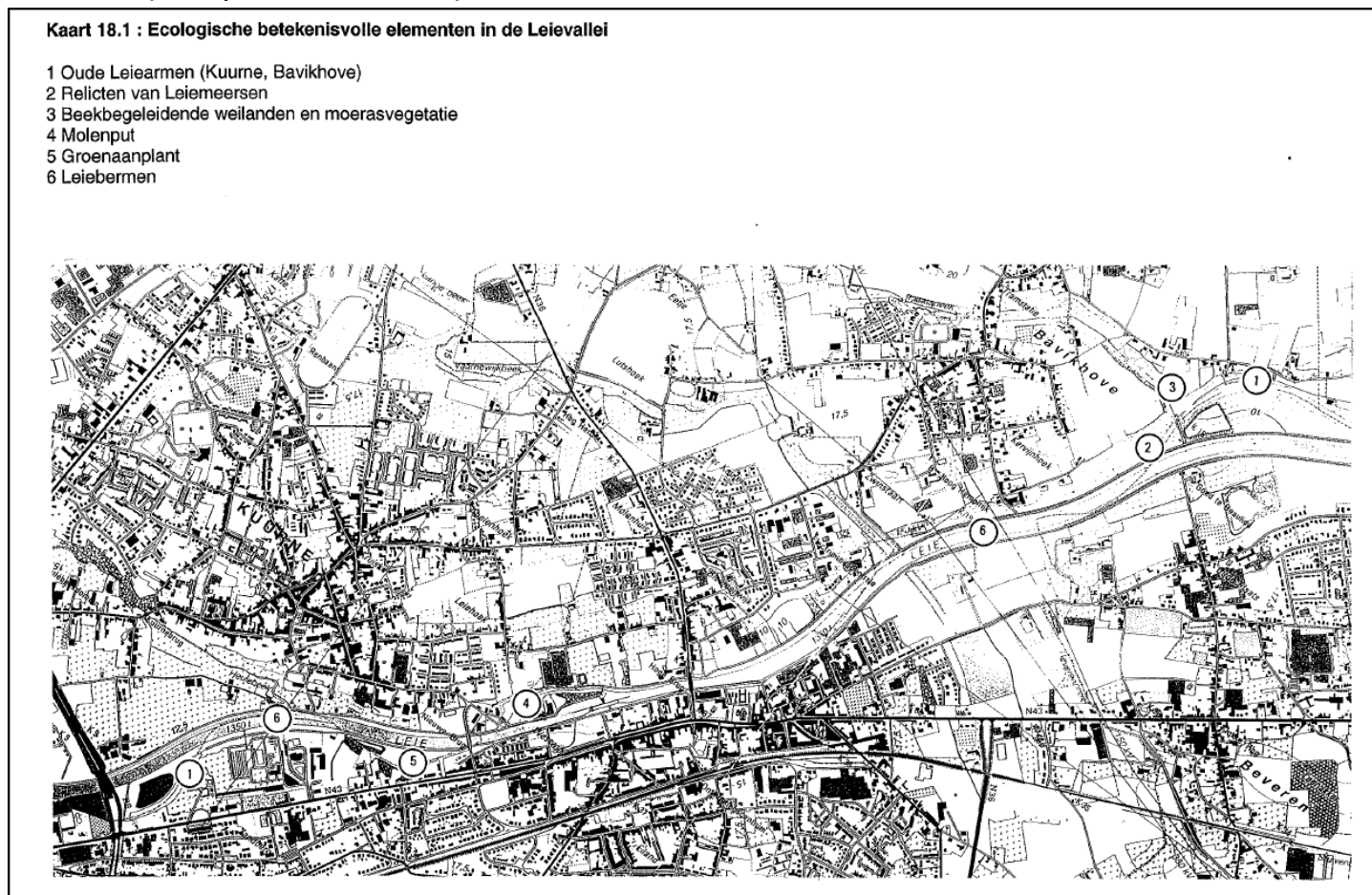

Groene Hoofdstructuur, 1993

- c. Beschrijving van de ecologische verkenning van het grondgebied van Harelbeke op basis van veldwerk uit 1995.

Volgende gebieden met mogelijkheden binnen het GNOP worden onderscheiden :

De Leievallei (Molenput, Oude Leie-armen)

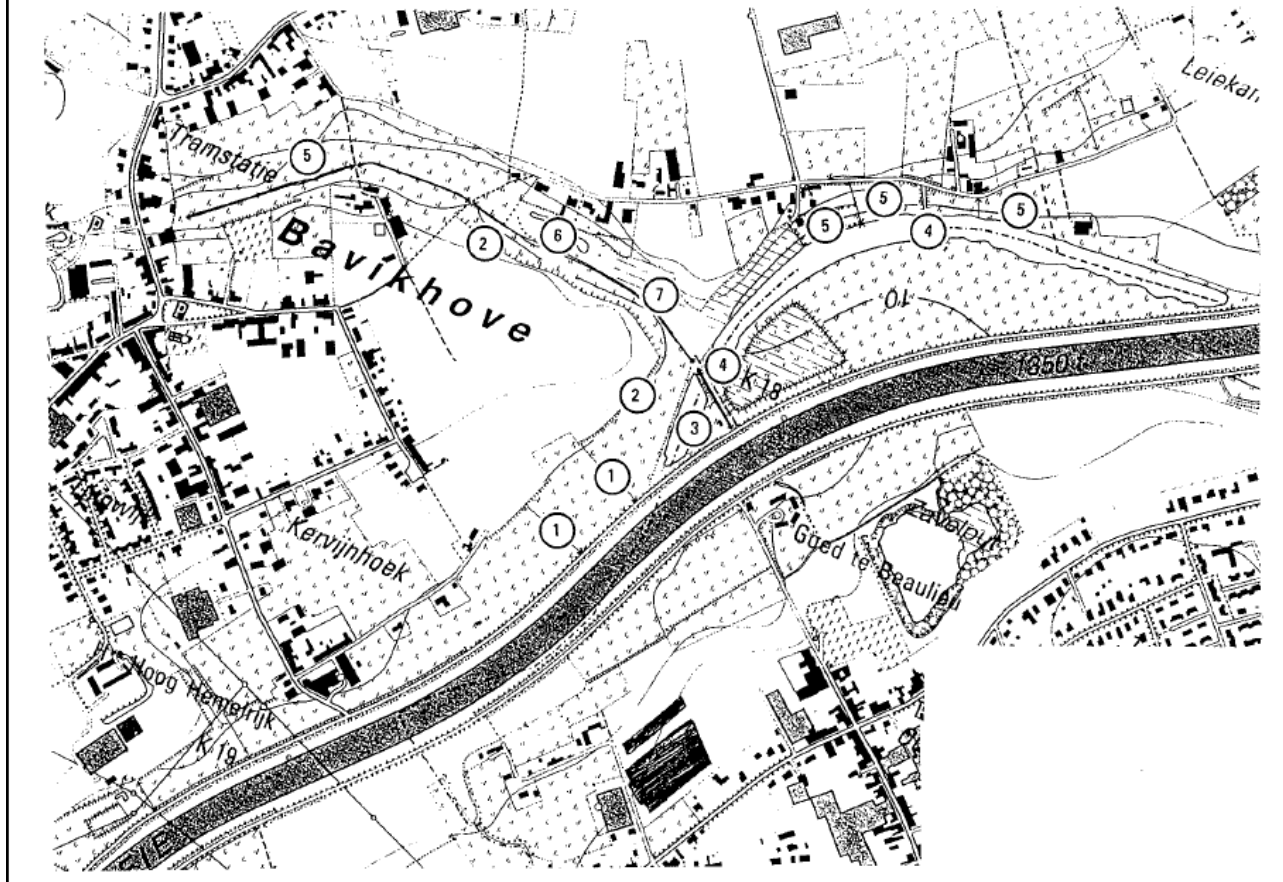
De Oude Leiearm ter hoogte van de R8 en het gebied met aanduiding '5' liggen op het grondgebied van Kuurne.

De omgeving van de Molenput en de aangrenzende ruimte tussen Leie en Stedestraat is ten gevolge van de sluis- en Leiewerken in de stad zeer ingrijpend veranderd. Het is noodzakelijk maar tevens wordt het een grote uitdaging om de natuur- en verbindingfunctie op deze plaats te herstellen. Er zijn heel wat potenties op het Moleneiland, in de ontwikkeling van een groenzone in het bouwproject op de voormalig Groeninge Ververij en in de groenzone van de uitbreiding van Ter Perre. Op de Leie werd een vistrap gerealiseerd. Deze is van belang voor het volledige Leiebekken.

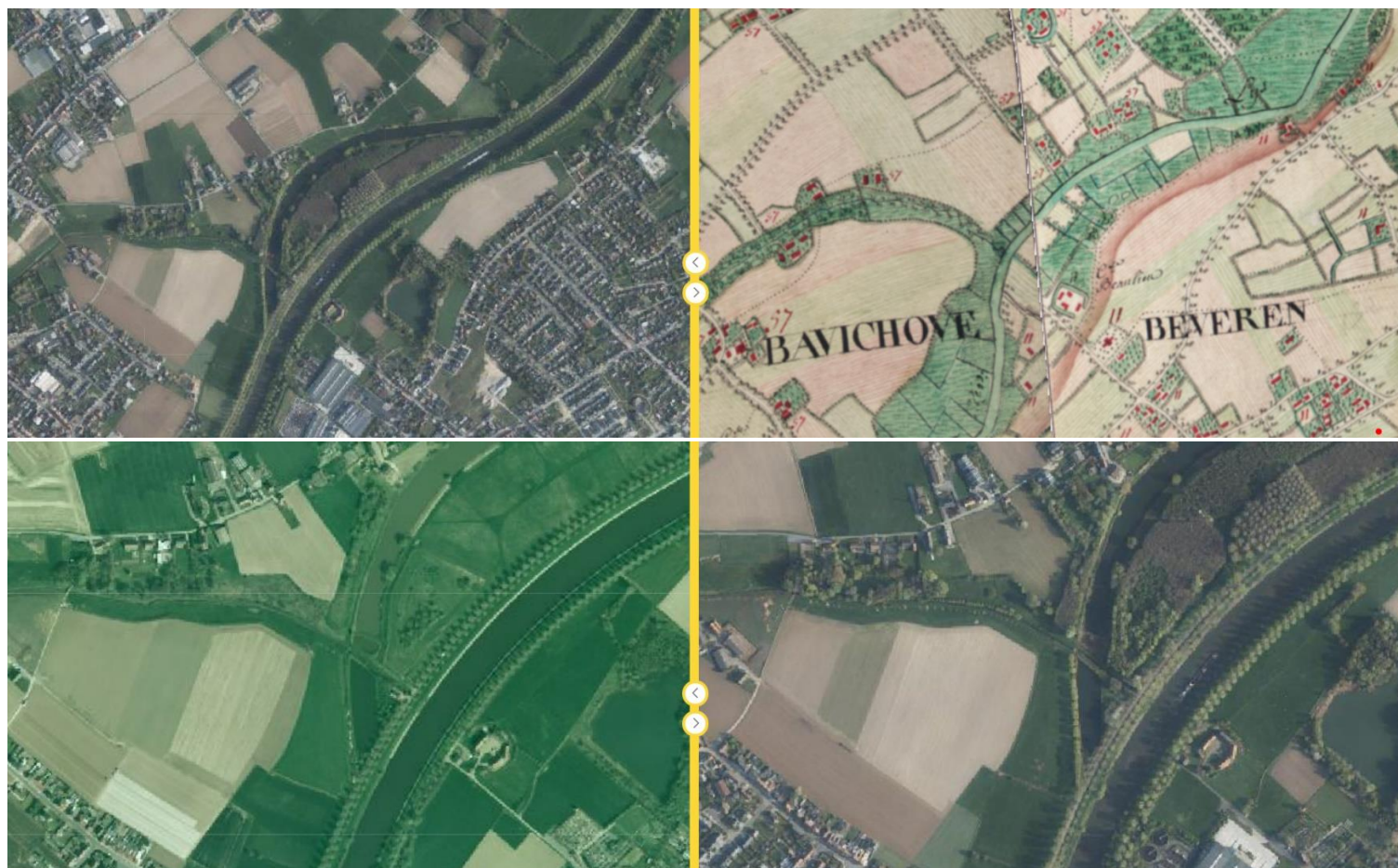

Kaart 18.2 : Ecologische betekenisvolle elementen in de vallei van de Plaatsbeek en de Oude Leie-arm Bavikhove

- 1 Relicten Leiemeersen
- 2 Steilrand
- 3 Viswater
- 4 Oude Leiearm
- 5 Graslanden met kwelvegetaties°
- 6 Privé-tuinen
- 7 Moerasvegetatie (ruigtekruiden)

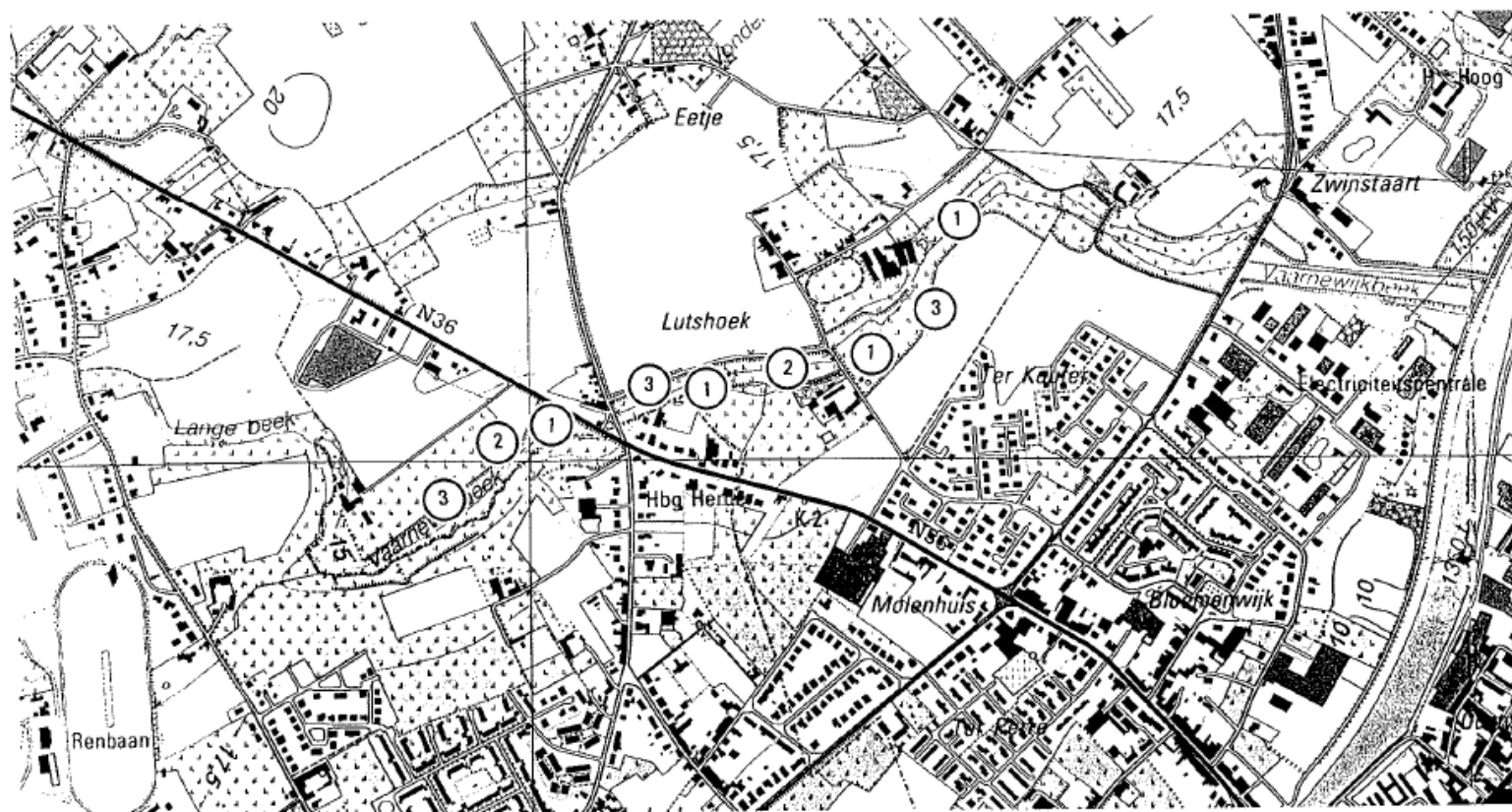

Deze omgeving is op vandaag nog steeds de meest potentievolle omgeving voor natuurontwikkeling. De binnengronden tussen de oude Leiearm in Bavikhove en de Leie (grondgebied Waregem) werden bebost. Op die manier verdwenen helaas de laatste restanten van het oorspronkelijk meersenlandschap op deze plaats. Momenteel wordt er een natuurherstelproject in het kader van het Rivierherstel binnen het Seine-Scheldeproject uitgewerkt. De eerste realisaties binnen dit project (rooien Boekenbos, aangeplant na opmaak GNOP, afgraven, herstel natte valleigrond) werden echter onder druk van de publieke opinie die zich tegen ontbossen keert 'on hold' gezet. Het herstellen van natte natuur kan de biodiversiteit nochtans ten goede komen. Er zijn in het Natuurinrichtingsplan verschillende potenties aangeduid. Geopunt.be, 2019/Ferraris en Geopunt.be - 2003/2019:

Kaart 18 3 : Ecologische betekenisvolle elementen in de Vaarnewijkbeekvallei

- 1 Weilanden met kwelvegetaties
- 2 Waardevolle Kle's
- 3 Steilrand

De aanleg van de N36 heeft een grote invloed gehad op de evolutie van de vallei van de Vaarnewijkbeek. Na de aanleg van de N36 verschenen er her en der langs de wegzone (natuurlijk/aangeplant) groenelementen in de beekvallei. Geopunt.be, 2003/2019:

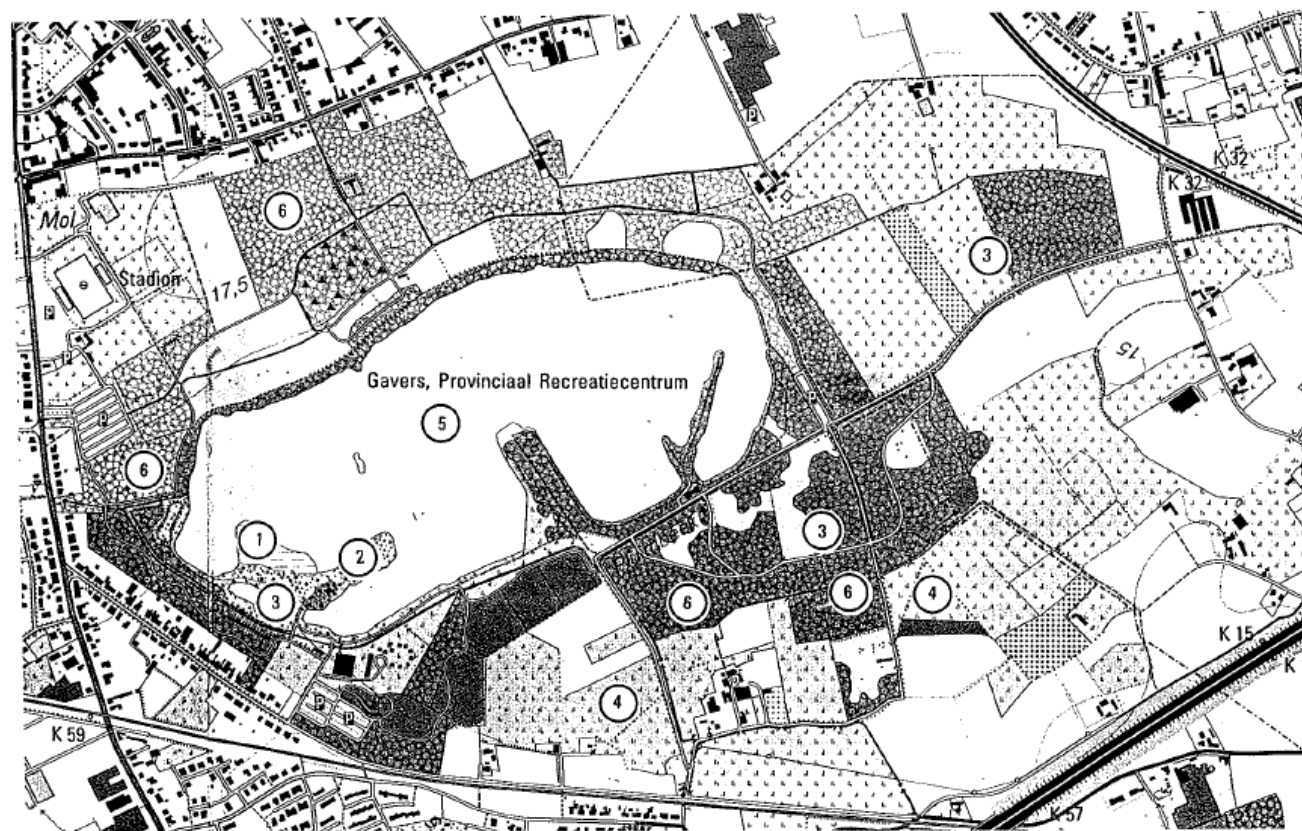
In de beekvallei tussen de N36 en de N36d wijzigde de beekvallei nauwelijks. Ten westen van de N36d dezelfde gestage vergroening als nabij de monding:

De Gavers

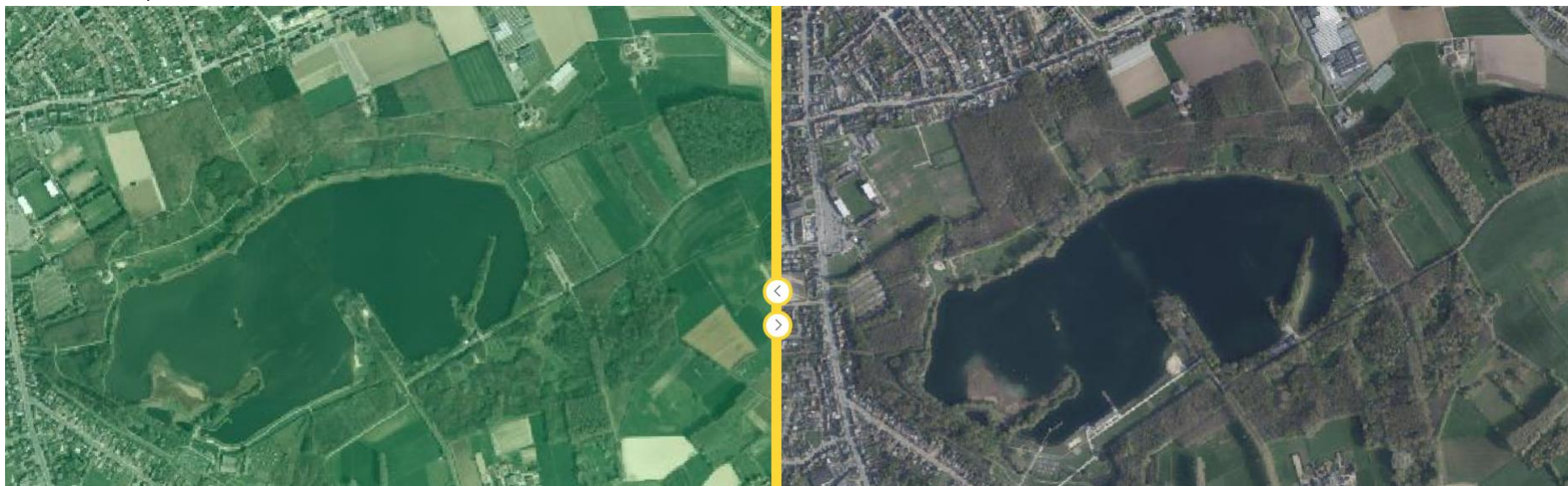
Kaart 18.4 : Ecologische betekenisvolle elementen in de Gavers

- 1 Rietland
- 2 Bloemenrijk hooiland
- 3 Poelen
- 4 Weiland met Kle's
- 5 Wateroppervlak
- 6 Bosaanplant

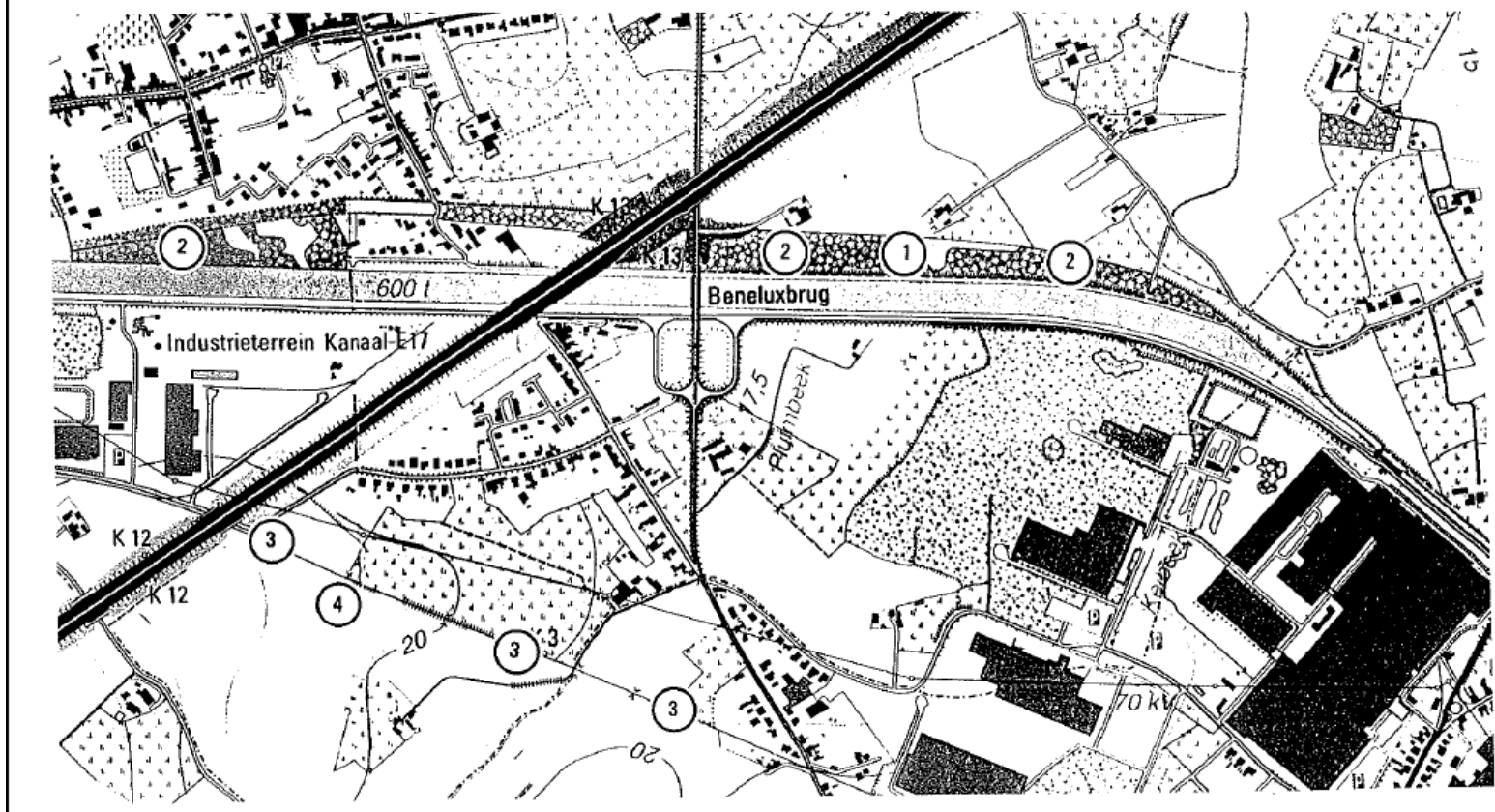
De Gavers hebben in deze periode zeer grote veranderingen gekend. Als enig grootschalig regionaal natuur- en recreatiegebied is het bezoekersaantal exponentieel gestegen. De omliggende percelen die vaak nog fysieke begrenzingen van de Gavermeersen toonden werden quasi integraal aangeplant. Het bosareaal in Harelbeke nam in deze periode exclusief toe door de aanplantingen op het provinciaal domein. Daarnaast heeft de site 'Zuid' (parking Eikenstraat) op de Gavers een enorme transformatie ondergaan, met een nieuwe parking, een nieuwe open (te diep ingesneden) beekvallei, een bezoekerscentrum, een nieuwe botenparking, de afbraak van het BLOSO-gebouw, de bouw van een nieuw sportcentrum, een hoogtoudenparcours, ... De ruimtelijke uitbreiding van de Gavers lag zowat een decennium stil maar werd dan toch opnieuw door de provincie opgenomen. Het PRUP (zie 'ruimtelijke analyse') zet de lijnen voor de toekomst van de Gavers uit. Uitbreidingen zijn te vinden in de zuidelijke rand. Daar wordt ook een bufferbekken voorzien en wordt aansluiting op het openruimtegebied Esser gezocht. De parking Oost ('parking Deerlijk') is ondertussen afgesloten voor verkeer. Er werden verschillende zones aangeduid met specifieke natuurbeheerdoelen (vlinderweiden, Villaplasjes) en het beheer van het reservaat ging recent van Natuurwerkgroep De Gavers over naar Natuurpunt Gaverstreke.

De Gavers, Geopunt.be, 2003-2019:

Kaart 18.5 : Ecologische betekenisvolle elementen langs het Kanaal

- 1 Vochtige ruigtekruidenvegetatie
- 2 Populierenaanplant met waardevolle ondergroei
- 3 Spoorwegvegetatie
- 4 Alluviaal essen-olmenbosje

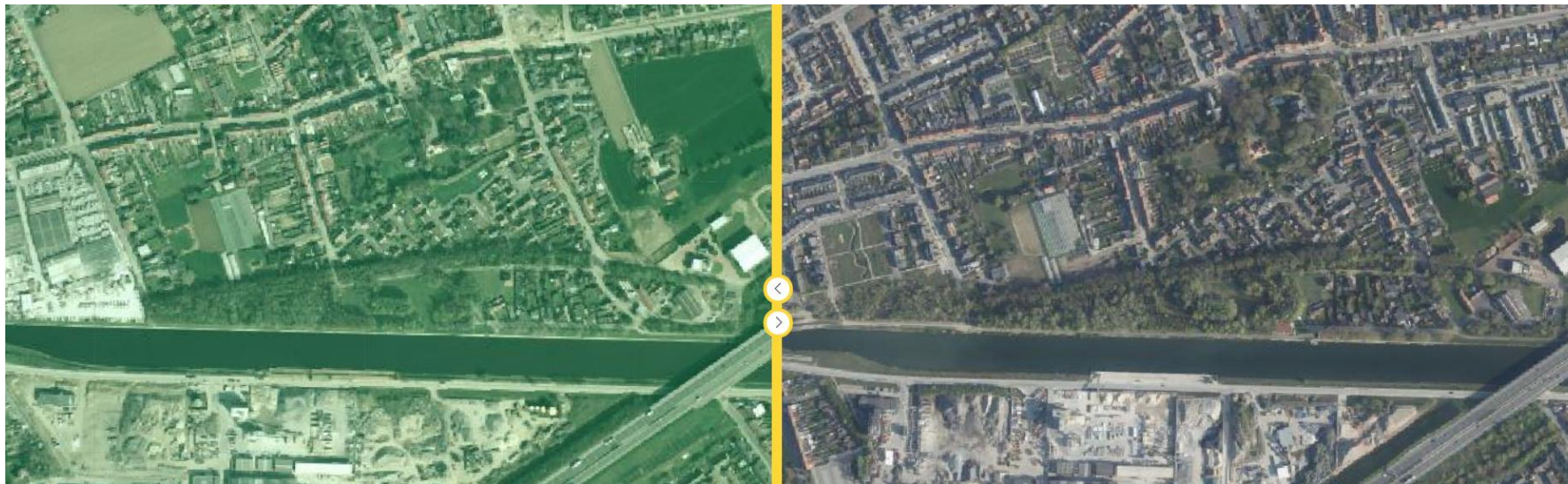

De oostelijke Kanaalboszone wijzigde sterk onder invloed van de aanleg van de N391. De compensatie van het gerooide bos werd gerealiseerd in vergroende taluds en beplanting van binnengronden tussen de nieuwe N391 en de oude Iepersestraat. In het aangrenzende open ruimte gebied 'Esser' werden landschapsbedrijfsplannen opgemaakt, werd een dreef in de Iepersestraat gerealiseerd en wordt er gezocht naar mogelijkheden om nog meer kleine landschapselementen te realiseren. Een grootschalige paardenstoeterij heeft in het aangrenzende gebied een grote ruimtelijke en landschappelijke impact. In het Kanaalbos werd lange tijd een nulbeheer toegepast maar na het afsluiten van een beheerovereenkomst met Natuurpunt Gaverstreke worden er effectief natuurbeheermaatregelen gerealiseerd (o.a. voorzien van open plaatsen, rooien exoten, ...). Dit zorgt voor een hogere diversiteit in het bos. Op de rechteroever van het kanaal werd op de trekweg een fietssnelweg aangelegd. Dit traject was voorheen niet verhard. Het complex project waarin gezocht wordt naar een economische opwaardering van het kanaal kan opnieuw een nefaste invloed hebben op het Kanaalbos. De stad wil deze natuurzone in het zuiden van de stad maximaal behouden. Er zijn in de omgeving potenties om natuurwaarden uit te breiden. De westelijke Kanaalboszone was minder onderhevig aan veranderingen. Ook hier verhoogt de biodiversiteit na het afsluiten van een beheerovereenkomst met Natuurpunt Gaverstreke en het realiseren van een aantal beheermaatregelen. Na het slopen van de bedrijfssite naast de westelijke grens van het Kanaalbos werd op deze locatie een nieuw woonproject gerealiseerd. Tussen het kanaal en deze woonontwikkelingen ontstond spontaan een nieuwe wig aansluitend bij het Kanaalbos. Op deze locatie zijn echter ook nog woonprojecten voorzien. Er zijn potenties om een beperkte uitbreiding van het Kanaalbos en aansluitende extensieve natuurzones te creëren. De site van de Oude Spoorwegbedding wijzigde: er werd een verhard fietspad op aangelegd (Guldensporenfietspad). Dit had een impact op de biodiversiteit (er werden specifieke botanische ontwikkelingen langs dit traject verwacht), maar landschappelijk had dit minder impact. Enkel in de zone van de kruising met de Luipaardstraat/Evolis kwam er een beperkte groenzone bij. Een betere landschappelijke inkleding biedt potenties.

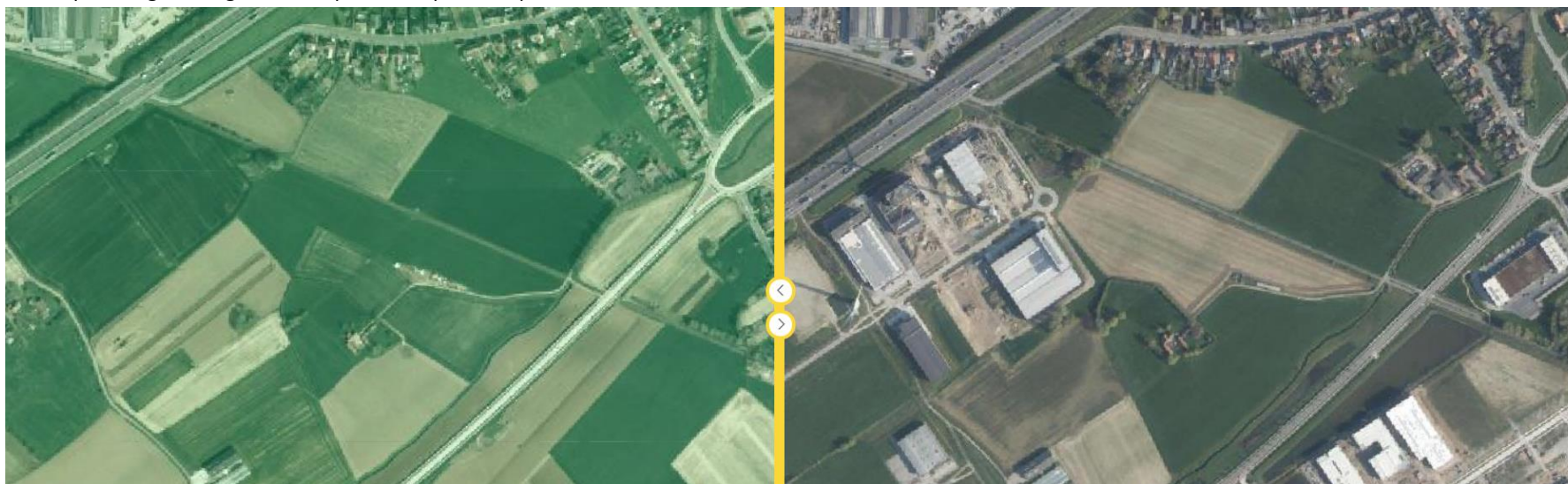
Kanaalbos-Oost, Geopunt.be, 2003-2019:

Kanaalbos-West, Geopunt.be, 2003-2019:

Oude Spoorwegbedding / Guldensporenfietspad, Geopunt.be, 2003-2019:

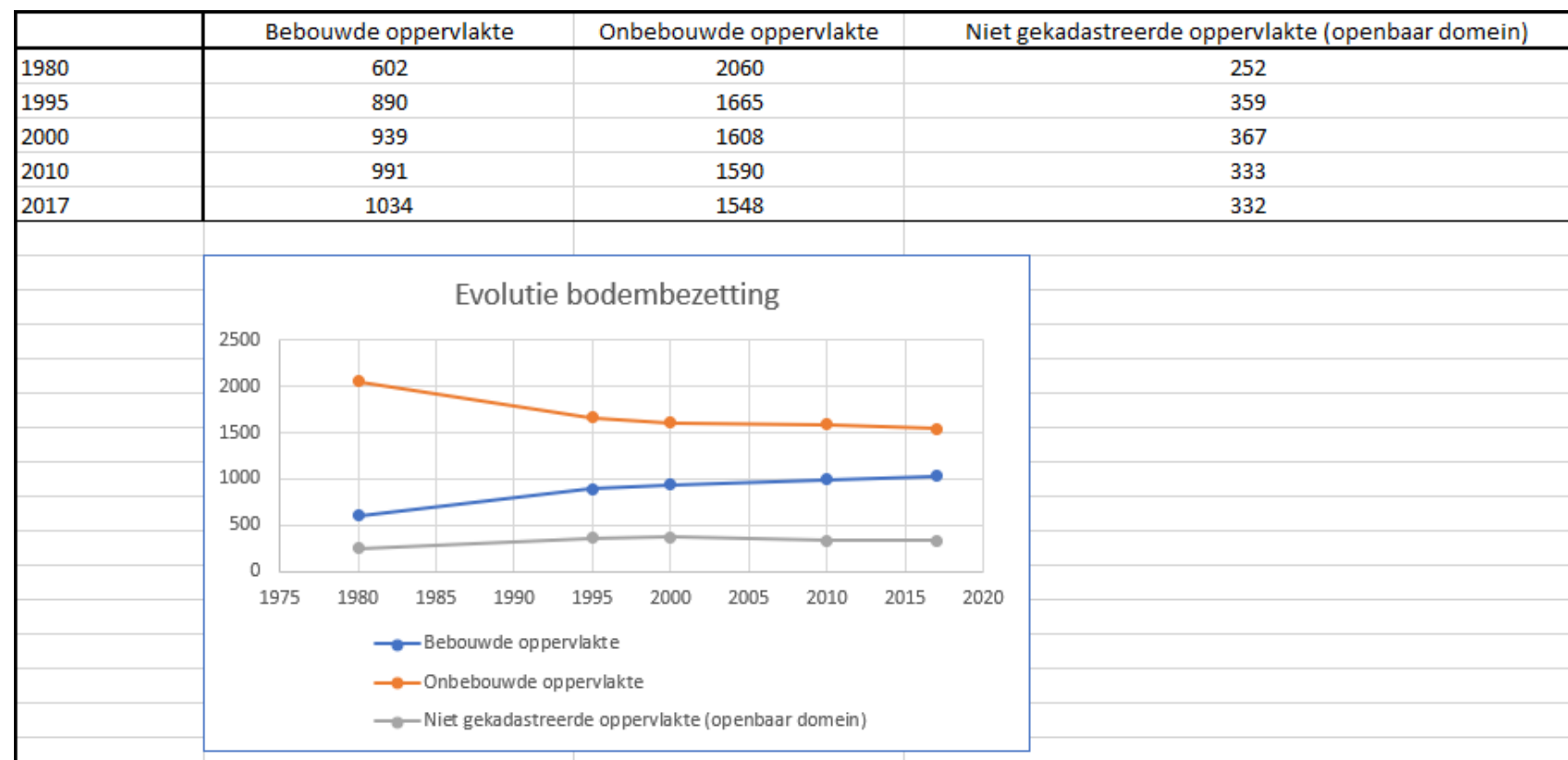

2.4 Landgebruik.

In het GNOP werd de kadastrale bodembezetting (volgens NIS) van 1995 opgenomen. In 1995 was 890 hectare bebouwd, goed voor 31% van de totale oppervlakte van de stad Harelbeke. In 1980 was dit slechts 602 hectare of 21% van de totale oppervlakte van de stad. In 15 jaar was er 288 hectare aan bebouwde oppervlakte bij gekomen. Als voornaamste oorzaak voor de toename toen werd de toename in woningbouw en industriële vestigingen aangehaald.

In het jaar 2000 bedroeg de totale bebouwde oppervlakte reeds 939 hectare, in 2010 was dit 991 hectare en in 2017 reeds 1034 hectare. Van 1980 tot 2017 is er 432 hectare (van de 2914 hectare totale oppervlakte van de stad) bebouwd, ofwel 11 hectare per jaar.

De onbebouwde oppervlakte bedroeg in 1980 nog 2060 hectare, in 1995 was dit nog 1665 hectare. In 2000 bedroeg de onbebouwde oppervlakte 1608 hectare, in 2010 was dit 1590 hectare en in 2017 was dit 1548 hectare. Overeenkomstig de strategische doelstellingen in het BRV is het de bedoeling het ruimtebeslag stop te zetten tegen 2040.

Een meer gedetailleerde evolutie tussen 2000 en 2018:

rubriek detail	2000						2018					
	aantal percelen	belastbare oppervlakte (ha)	onbelastbare oppervlakte (ha)	totale oppervlakte (ha)	totale oppervlakte (promille)		aantal percelen	belastbare oppervlakte (ha)	onbelastbare oppervlakte (ha)	totale oppervlakte (ha)	totale oppervlakte (promille)	
totaal onbebouwde percelen (1TOT)	3 821	1 485	123	1 608	552		3 904	1 356	187	1 543	525	
- akkerland, niet elders genoemd (1AE)	1 623	1 016	33	1 049	360		1 402	901	30	931	317	
- grasland (1BC)	838	355	41	396	136		829	331	33	364	124	
- tuinen en parken (1DI)	483	30	12	42	14		403	20	14	34	12	
- boomgaarden (1F)	26	11	0	11	4		16	8	0	8	3	
- bos (1G)	22	8		8	3		26	7	1	7	3	
- woeste gronden (1H)	119	6	11	17	6		90	3	10	13	4	
- recreatie, sport (1J)	7	1	3	4	1		14	1	4	4	2	
- gekadastreerde waters (1K)	64	6	12	18	6		125	5	80	84	29	
- gekadastreerde wegen (1L)	165	8	4	13	4		181	9	5	14	5	
- andere (1MNOP)	474	45	6	51	18		818	74	10	84	29	
totaal bebouwde percelen (2TOT)	12 497	879	60	939	322		17 120	998	39	1 038	353	
- appartementen (2A1A2)	1 119	9		9	3		4 732	21		21	7	
- building (2B)	43	2		2	1		63	3		3	1	
- huis, hoeve (2C)	9 337	544	1	545	187		10 265	591	1	592	201	
- bijgebouwen met inbegrip van serres (2DEF)	607	31	0	31	11		752	50	1	50	17	
- ambacht - en industriegebouwen (2G)	285	183	4	187	64		268	187	2	189	64	
- opslagruimte (2H)	301	54	3	57	20		302	71	1	72	24	
- banken, kantoren (2I)	31	2		2	1		32	7		7	2	
- gebouwen met handelsbestemming (2JK)	536	37	0	38	13		439	36	0	36	12	
- openbare gebouwen (2L)	8		1	1	0		10	0	1	2	1	
- nutsvoorzieningen (2M)	101	2	20	21	7		127	15	8	23	8	
- sociale en gezondheidszorg (2N)	8	1	3	3	1		9	3		3	1	
- onderwijs, onderzoek en cultuur (2O)	25	6	10	16	6		28	6	9	15	5	
- eredienst (2P)	35	0	2	2	1		32	0	2	2	1	
- recreatie, sport (2Q)	51	6	17	23	8		54	7	16	22	8	
- andere (2RST)	10	0	0	0	0		7	1	0	1	0	
niet genormaliseerde percelen (3TOT)												
gekadastreerde oppervlakte (4TOT)	16 318	2 364	183	2 547	874		21 024	2 355	226	2 581	878	
niet gekadastreerde oppervlakte (5TOT)				367	126					359	122	

2.5 Groen en natuur in de bebouwde omgeving.

Er wordt in het GNOP vastgesteld dat de stad niet over een uitgebreid gemeentelijke groenpatrimonium beschikt. Er zijn slechts 2 gemeentelijke parken (stadspark en park in Stasegem). Bij verkavelingen wordt meer aandacht besteed aan groenaanleg op het openbaar domein wat resulteerde in wijkgroen dat in snippers over de stad verspreid was. Ook de sportterreinen en andere gemeentelijke voorzieningen waren van groenelementen voorzien. Er werden ook een aantal weliswaar private oude tuinen met groenmassieven vermeld. In residentiële verkavelingen hadden de tuinen weinig natuurwaarde. Er werd een intentie omschreven om het openbaar groen meer ecologisch te beheren. Ook de recreatiedruk op de Gavers werd vermeld.

Ondertussen is ecologisch groenbeheer meer de norm dan de uitzondering (zie Groenplan, van 20.000 m² naar 75.000 m² in twee jaar tijd). Het extensief beheren van bepaalde zones heeft tot hogere natuurwaarde van het openbaar groen beleid (bv. Wespenorchis in Hulste, ...). Ook het versneld invoeren van een totaal verbod op gebruik van pesticiden heeft daar sterk toe bij gedragen. Bij aanleg van nieuwe verkavelingen wordt nu uitgegaan van het maximale behoud van de aanwezige waardevolle groen- en landschapselementen. Zo werden bijvoorbeeld waardevolle hoogstammen (Arendsstraat), een oude knotwilgenrij (Bleekput) en een spontaan ontwikkelde natuurzone (uitbreiding Ter Perre) bewaard en dienden bouwprojecten aan deze te bewaren elementen te worden aangepast. Via sensibilisatie wordt ook gewerkt aan het verhogen van de natuurwaarde in private tuinen. Het project 'Maak het groener' van Natuurkoepel Zuid-West-Vlaanderen draagt daar onder meer ook aan bij. De stad heeft ondertussen een bombeleidsplan, een bomenbeheersplan en een wegbermbeheersplan (zie verder). Deze instrumenten worden actief gebruikt om de groene ruimte een waardevollere invulling te geven. In het actieplan van het Groenplan worden acties opgenomen m.b.t. groen en natuur in de bebouwde omgeving.

2.6. Beleidsruimte.

Er werd vermeld welke wettelijke instrumenten konden worden aangewend ter ondersteuning van het natuurbeleid (Wet op het Natuurbehoud, Structuurplan, ...) en welke wettelijke mogelijkheden bestaan reeds in Harelbeke (bv. groengebieden op het gewestplan, ...). Een deel daarvan is nog steeds relevant. In het hoofdstuk 'ruimtelijke context' hiervoor werd uitgebreid ingegaan op de ruimtelijke verankering.

2.7 Planologische toestand.

Zie hoofdstuk 'Ruimtelijke context' eerder voor een uitgebreid overzicht van de ruimtelijke vastlegging van groen, open ruimte en natuur.

2.8 Potenties voor natuurontwikkeling.

Het gebied rond de oude Leie in Bavikhove (de monding van de Plaatsebeekvallei) wordt in het GNOP vermeld als gebied met de grootste potenties. De stad heeft na de opmaak van het GNOP in dit gebied een tweetal hectare verworven die sinds de aankoop als moerasgrasland worden beheerd. In dit gebied is ook een natuurinrichtingsproject in het kader van het Rivierherstelproject binnen Seine-Schelde opgestart. De realisatie loopt echter voortdurende vertraging op.

De Gavers worden als uitermate interessant omschreven, maar de verdere uitbouw er van werd als provinciale taak omschreven. Na een uitbreidingsstop wordt er nu opnieuw gewerkt aan de uitbreiding van de Gavers. Zoals reeds eerder vermeld heeft het provinciaal domein in de periode sinds de opmaak van het GNOP op verschillende plaatsen een grote metamorfose ondergaan.

Ten noorden van de Leie zijn er heel wat natuurontwikkelingspotenties (vochtige weilanden, valleiranden, ...) in een aantal beekvalleien (Havikbeek, Plaatsebeek, Vaarnewijkbeek). Sommige andere beken kunnen een belangrijke corridorfunctie hebben (Pluimbeek, Beverenbeek, Hazebeek, Eikbosbeek en Lampernissebeek).

Kleine landschapselementen verdwijnen meer en meer uit landschap. De stad maakte onmiddellijk na het goedkeuren van het GNOP een subsidiereglement op voor de aanleg en het onderhoud van kleine landschapselementen, maar dit heeft eigenlijk nooit een grote impact gegenereerd. De subsidies werden voornamelijk aangevraagd door private eigenaars van terreinen in het buitengebied. Slechts een handvol landbouwers maakte gebruik van deze subsidiereglementen. Ook beheersovereenkomsten tussen landbouwers en VLM konden het tij niet echt keren. Ondertussen wordt er in samenwerking met het Stadlandschap Leie en Schelde gewerkt via landschapsplannen (particulier) en landschapsbedrijfsplannen (landbouw). De financiële impulsen zijn hoger, maar deze initiatieven kunnen nog beter in de markt worden gezet.

Sinds de goedkeuring van het GNOP werd een Wegbermbeheersplan voor Harelbeke opgemaakt. Op basis van berminventarisaties werden de maadata bijgestuurd. Een aantal wegbermen hebben ondertussen een zeer waardevol bloeiaspect (bv. Beneluxlaan). Een aantal bermen worden door een vrijwilliger regelmatig geïnventariseerd. Op die manier kunnen we de evolutie van de wegbermen opvolgen.

Er werd voorzien om als uitvoering van het GNOP de spoorwegberm in Stasegem te vrijwaren. Met de aanleg van het Guldensporenpad op deze bedding is de spoorwegberm wel ruimtelijk gevrijwaard maar zijn een aantal natuurwaarden verloren gegaan.

Het Kanaalbos was toen nog in beheer van de stedelijke milieuraad, die er een nulbeheer op toepaste. Door de aanleg van de N391 verdween een stuk van het Kanaalbos. De beheeroverdracht tussen de Vlaamse Waterweg en de stad werd vernieuwd en de stad gaf het volledige Kanaalbos in beheer van Natuurpunt. Een deel wordt als publiek parkgebied en een deel als ontoegankelijk natuurgebied beheerd. Natuurpunt wil hier ook een participatief project met de buurt ontwikkelen.

2.9 Knelpunten voor natuurontwikkeling.

Algemene knelpunten die worden aangehaald zijn de sterke verstedelijking, de defensieve houding van de landbouw, de lage algemene milieukwaliteit, de slechte benadering van de waterafvoerfunctie van beken (maximale en snelle afvoer eerder dan ruimte voor berging van water), de onverschilligheid bij de bevolking, de toegankelijkheid van natuurterreinen, het gebrek aan vrijwilligers, gebrek van eenduidigheid binnen het op Vlaams niveau gevoerde beleid.

We kunnen vaststellen dat de meeste van deze knelpunten ongewijzigd zijn. De visie rond waterberging is onder invloed van zichtbare gevolgen van de klimaatwijziging gewijzigd en ook de bevolking heeft ondertussen op verschillende momenten en gelegenheden duidelijk gemaakt dat ze groen, open ruimte en natuur als zeer waardevol ervaren.

Als specifieke knelpunten voor Harelbeke worden vermeld visuele hinder van industrie (al dan niet door gebrekkige groenschermen), verkavelingen met te weinig groenvoorzieningen, niet in het landschap geïntegreerde landbouwzets, het verdwijnen van natuurlijke structuren in Harelbeke, de vertuining van het landschap, hoogspanningsleidingen, het verdwijnen van onverharde wegen en kerkwegen, de slechte waterkwaliteit in waterlopen, de slechte structuurkenmerken van waterlopen, het ophogen en bewerken van laaggelegen beekvalleigronden, de aanleg van collectoren doorheen natuurgebieden, het niet realiseren van natuur- en groengebieden op het Gewestplan, de versnippering en eilandvorming, de kostprijs voor de aankoop en beheer van (natuur)gebieden, problemen om het draagvlak te vergroten, gebrekkige controle op natuur- en milieuwetgeving, gebrekkig beleid van de hogere overheid.

De impact van deze knelpunten bleef in de voorbije periode groot. Met het Groenplan Harelbeke legt de stad de intentie vast om een halt toe te roepen op de verdere achteruitgang, zowel kwalitatief als kwantitatief, van groen, open ruimte en natuur.

3 Opties en doelstellingen.

3.1 Algemene doelstellingen.

In dit deel worden een aantal doelstellingen en opties geformuleerd.

Algemene doelstellingen omtrent het belang van natuurbehoud binnen het gemeentelijk beleid:

- Het gemeentelijk beleid zal in al zijn aspecten gericht zijn op duurzaamheid voor de toekomst.
- De stad erkent dat natuurbehoud een belangrijke plaats inneemt binnen haar beleid.
- De stad is bekommerd om de aanwezigheid van streekeigen biologische diversiteit op haar grondgebied.

Algemene doelstellingen t.a.v. het natuurbehoud.

- De stad zal binnen haar mogelijkheden een actief natuurbehoudsbeleid voeren. Dit beleid zal te vinden zijn de jaarlijkse gemeentelijke beleidsnota en begroting.
- De stad zal de realisatie van het GNOP ter harte nemen.
- De stad erkent het belang van de twee groene hoofdassen, nl. de Leievallei en het kanaal Bossuit-Kortrijk
- De stad zal het beheer van parken, wegbermen en waterlopen onder gemeentelijke bevoegdheid evalueren op effecten voor het natuurlijk milieu.
- De stad zal de mogelijkheden voor meer ecologisch beheer bekijken.
- De stad zal de bevolking de kansen bieden om met natuur kennis te maken.
- De stad onderschrijft het belang van inzetten van lokale vrijwilligers.

Algemene doelstellingen t.a.v. het landschap in de open ruimte.

- De stad streeft naar het behoud en de verbetering van de totale kwaliteit van het landschap binnen de open ruimte.
- De stad bewaakt de aanwezigheid van natuurlijke componenten in het landschap, als steunpunt voor ecologische invulling.
- De stad wil visueel storende elementen zo goed mogelijk landschappelijk integreren.
- De stad zal karakteristieke landschappen of componenten in het landschap in het mate van het mogelijke behouden en versterken.
- De stad zal aandacht hebben voor de inrichting van de overgang tussen stedelijk en landelijk gebied.

Algemene doelstellingen t.a.v. het ruimtelijk beleid van de open ruimte

- De stad zal verantwoord en zuinig omspringen met de ruimte.
- De stad streeft naar het maximale behoud van de open ruimte en het bundelen van activiteiten.
- De stad wil de woonfunctie en economische functies bundelen, oordeelkundig verwerven en werken aan inbreiding, herbestemming.
- De stad zal in de ruimtelijke planning het behoud en ontwikkeling van landschappelijke en natuurlijke structuren mogelijk maken.

Doelstellingen t.a.v. de doelgroepen.

- De stad zal een constructieve dialoog nastreven met de diverse betrokken sectoren en groepen.

Deze doelstellingen zijn nog steeds zeer actueel en worden in het Groenplan Harelbeke integraal opnieuw onderschreven.

3.2 Opties en gebiedsafbakening van het GNOP.

Er werd een mix van opties en maatregelen geformuleerd die de uitbouw van een evenwichtig en realistisch natuurbeleid verzekeren.

In dit Groenplan worden de voorziene maatregelen geëvalueerd.

In de voorbije periode werd er op het stadsbudget geen terugkerende budgetten voorzien voor verwerving. Niettemin werd er in samenwerkingsverbanden gepoogd om een aantal van de aangehaalde opties uit het GNOP te realiseren.

a. gebiedsgerichte opties.

- Voor de Leievallei:

- Oude Leiearm Bavikhove:

	Evaluatie	Score
Vrijwaren van het landschap	Ondertussen zijn de meersen aan de binnenzijde van de oude Leiearm (Waregem) bebost. Ook de noordelijke oever is dicht begroeid. Niettemin blijft het een natuurlijk landschap, er zijn geen bijkomende verhardingen gerealiseerd.	+
Uittekenen van een landschapsplan	Een 'landschapsplan' werd niet gerealiseerd, maar het gebied maakt wel deel uit van één van de twee door de bevoegde minister geselecteerde locaties voor de realisatie van een natuurinrichtingsplan in het kader van het Seine-Schelde project (zie verder).	+
Mogelijkheden onderzoeken voor verwerving	De 'Oude Leiearm' bevindt zich in een prioritaire aankoopperimeter van het Agentschap Natuur en Bos. Indien er percelen worden te koop gesteld is ANB dus de eerste aan te spreken partner. Er zijn ondertussen al verschillende percelen eigendom van ANB. Een cruciaal perceel dat is ingesloten tussen de Tweede Aardstraat, de Plaatsebeekvallei en de Oude Leiearm kon helaas nog niet worden verworven. Dit is een belangrijk sluitstuk voor een natuurinrichtingsproject.	+ / +-
Beheersovereenkomsten	We hebben onvoldoende zicht op eventuele afgesloten beheersovereenkomsten met de VLM (actiepunt). De stad heeft in samenwerking met het Stadlandschap Leie en Schelde wel een landschapsplan gerealiseerd bij een aanpalende landbouwer. Er zijn wellicht nog ruimere mogelijkheden (resterende Leiemeersen).	+/-
Ecologisch oeverbeheer	De oevers van de Oude Leiearm werden afgeschuind en toegankelijker gemaakt. Ook in het natuurinrichtingsproject zijn verdere ingrepen om de oevers nog ecologischer te maken voorzien. Er stelt zich wel een probleem met een exotische waterplant waarvan bestrijding moeilijk is. Met ANB werden afspraken gemaakt over de toegankelijkheid van het gebied. De stad wenst dat het gebied maximaal beleefbaar is en dat er dus een toegankelijk pad in een lus rond het gebied loopt. Dit is momenteel het geval. De zuidelijke oever is wel deels afgesloten.	+

▪ Plaatsebeekvallei:

	Evaluatie	Score
Afbakening van de beekvallei	De 'beekvallei' als GNOP project werd begrensd in een zone tussen de Leie (monding) en de Vlietestraat in Bavikhove. In het RUP Bavikhove Dorp-Noord werd een beekvalleizone afgebakend en voor deze zone werd binnen de opmaak van de natuurtoets ook een oefening voor natuurinrichting uitgewerkt (zie illustratie hierna). De realisatie van dit project wordt bemoeilijkt door de moeilijke eigendomsstructuur (15 verschillende eigenaars). Ondertussen heeft de stad ook een deel van de Plaatsebeekbedding ten noorden van de Vlietestraat (Koeksken) in beheer gegeven aan Natuurpunt Gaverstreke. Uit de onderzoeken voor de opmaak van dit Groenplan blijkt dat een nog ruimer 'bekenproject' van grote betekenis kan zijn voor de kwalitatieve invulling van open ruimte en het verhogen van de biodiversiteitswaarde.	+
Uittekenen van een landschapsplan	Een 'landschapsplan' werd niet gerealiseerd, maar het gebied maakt wel deel uit van één van de twee door de bevoegde minister geselecteerde locaties voor de realisatie van een natuurinrichtingsplan in het kader van het Seine-Schelde project (zie verder). Meer in het bijzonder wordt in het opgemaakte plan (VLM en ANB, zie verder) een herstel van de oorspronkelijke beek op langere termijn voorzien.	+
Onderzoeken naar mogelijkheden tot verwerving	Na de opmaak van het GNOP in 1996 heeft de stad op 21 november 2000 percelen aangekocht langs de monding van de Plaatsebeek. Deze percelen sloten aan bij tot op dat moment voor de stad ontoegankelijke percelen die na de rechttrekking van de Plaatsebeek stadseigendom waren geworden. Er werd ook een grondruil gerealiseerd waardoor het gebied en de bereikbaarheid van het gebied kon worden gemaximaliseerd. In de aankoopakte werd evenwel opgenomen dat de stad dit gebied als ontoegankelijk natuurgebied zou beheren. Voor de realisatie van het natuurinrichtingsproject verder op richting Vlietestraat (zie eerder) bemoeilijkt de eigendomsstructuur de realisatie van dit project. Dit project is echter gekoppeld aan de ontwikkeling van een woonproject (geen timing bekend). In een actie van dit Groenplan kunnen de mogelijkheden voor de realisatie van dit project worden onderzocht.	+
Beheersovereenkomsten	Op de stroomafwaartse zijde van de beekvallei werd in samenwerking met het Stadlandschap Leie en Schelde een landschapsbedrijfsplan gerealiseerd. We hebben onvoldoende zicht op de mogelijkheden inzake het inzetten van beheersovereenkomsten in deze zone.	+ -

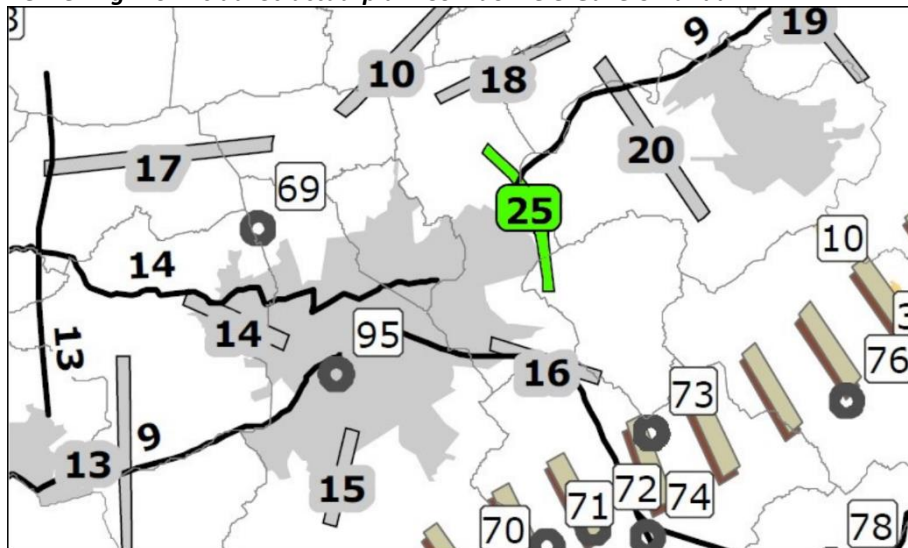
Uit het toelichtende deel bij het RUP Bavikhove Dorp-Noord: voorstel voor natuurinrichtingsproject beekvallei Plaatsebeek:

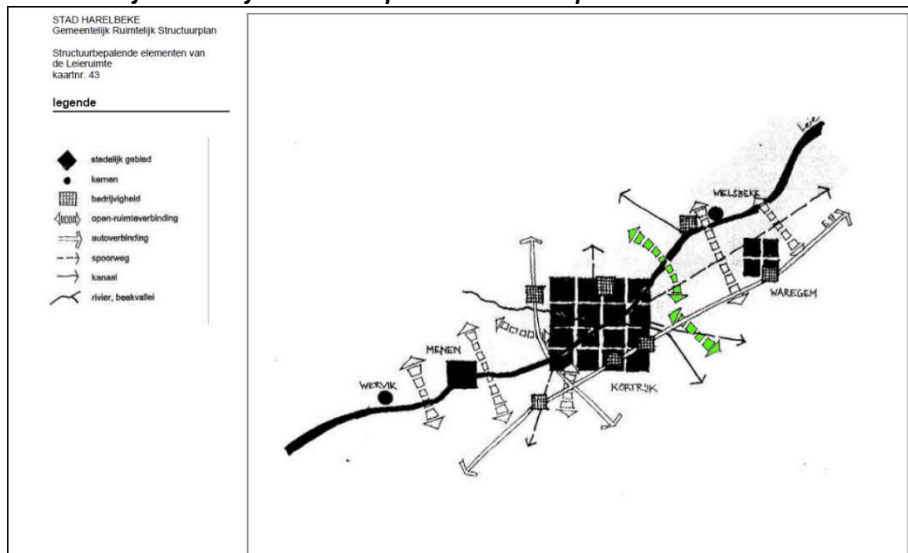
▪ Corridors voor De Gavers:

	Evaluatie	Score
Uittekenen van deze corridors	<p>De corridors tussen Leie en Gavers enerzijds en Gavers en Kanaal anderzijds werden in verschillende ruimtelijke projecten verankerd. De 'open-ruimte-wig' op de oostgrens van Harelbeke werd reeds in de jaren '90 van vorige eeuw bepaald (GAPAK, afbakening stedelijk gebied, als open ruimteverbinding in de herziening van het provinciaal ruimtelijk structuurplan, als structuurbepalend element in de Leieruimte in het gemeentelijk structuurplan, ...) als de te behouden open ruimte tussen de aaneengesloten ruimte tussen de Franse grens (Wervik-Kortrijk-Harelbeke) en Waregem.</p> <p>Er zijn een aantal 'harde' barrières (Leie, spoorweg, N43, N36) maar toch is er nog een aanzienlijk open gebied op de gemeentegrens met Waregem en Deerlijk. Dit gebied is bekend onder de naam 'Spijkerland'. Midden in het gebied bevindt zich een zandontginningsgebied. Dit ontginningsgebied (oppervlakte 15 hectare) werd in het verleden reeds voor een deel ontgonnen en terug aangevuld. Een deel werd niet terug aangevuld, in dit deel ontstond na het stoppen van het bemalen van grondwater een waterpartij. In het kader van de vergunningsaanvragen voor een nieuwe ontginnings- en aanvullingsexploitatie startte het stadsbestuur gesprekken met de eigenaar over de realisatie van de nabestemming (gewestplan 'Gemeenschapsvoorziening'). De stad wenst in deze zone een laag recreatief natuurgebied aan te leggen als kernpunt in de open ruimte wig en als drager voor een natuurverbindingsfunctie tussen de Leie / De Gavers / het kanaal Bossuit-Kortrijk (blauw-groen netwerk). In de vergunningsprocedures werd uiteindelijk de opmaak van een ruimtelijke ontwikkelingsvisie (nabestemming) opgelegd. De dienst Natuurlijke Rijkdommen gaf aan de VLM de opdracht om dit uit te werken. Dit gebeurde in nauw overleg met de stad en de exploitant.</p> <p>De stroom van de Beverenbeek richting Leie en het ruime (private) groengebied aan de monding in de Leie zijn eveneens zeer belangrijke ruimtelijke componenten van de corridor.</p> <p>De zone tussen de Gavers en het kanaal Bossuit-Kortrijk werd ook in het provinciaal RUP (zie eerder) als corridor beveiligd. De stad waakt ook over het veilig stellen van deze corridor in o.a. het momenteel in onderzoek zijnde 'Complex Project kanaal Bossuit-Kortrijk'.</p>	+
Mogelijkheden tot realisatie van deze corridorgebieden	<p>In de regio werd een Interregproject rond grensoverschrijdende natuur uitgewerkt onder de naam 'VALYS'. Het gebied van Spijkerland werd in dit project opgenomen en met financiële steun van Interreg, van de Provincie West-Vlaanderen en van Leiedal werden in 2018 de eerste 3 hectare grond verworven door de stad. Verdere verwerving zal noodzakelijk zijn om het natuurinrichtingsplan te kunnen realiseren. Aansluitend aan dit gebied zijn er gronden gelegen in eigendom van het OCMW van Harelbeke. Dit biedt mogelijkheden op verdere invulling. De beekvalleien (Beverenbeek – Pluimbeek – Keibeek) zijn goede dragers voor deze corridor.</p>	+

Herziening Provinciaal Structuurplan: Corridor Leie-Gavers-Kanaal

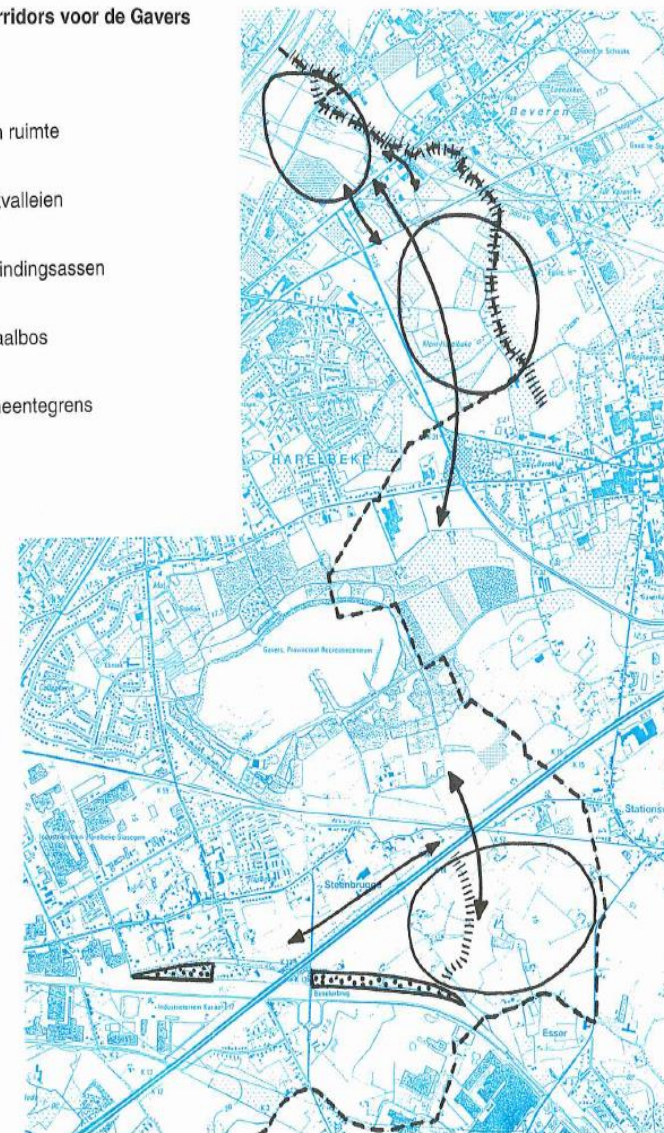

Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan: structuurbepalende elementen Leieruimte

Kaart 24.3 : Corridors voor de Gavers

- Open ruimte
- ▨ Beekvalleien
- ↔ Verbindingsassen
- ▨ Kanaalbos
- - Gemeentegrens

b. uitbouwen van een ecologisch netwerk.

- Beekvalleien

Het is duidelijk dat beekvalleien een belangrijke rol spelen in de realisatie van een ecologisch netwerk. Beekbegeleidende kleine landschapselementen, lage weilanden, ... vormen op een aantal plaatsen nog een groen lint door het landschap. De beekstructuren zijn echter vaak gedegradeerd en soms helemaal verdwenen. Tot de voornaamste beekvalleien behoren de Hazebeek-Havikbeek-Plaatsebeek, de Lampernissebeek, de Vaarnewijkbeek, de Eikbosbeek, de Beverenbeek en de Pluimbeek.

	Evaluatie	Score
Afbakenen van de beekvalleien	Zoals in het hoofdstuk 'ruimtelijke context' weergegeven zijn de meeste beekvalleien aangeduid in ruimtelijke plannen. De Gaverbeek, die sinds de goedkeuring van het GNOP op het provinciaal domein een natuurlijkere bedding kreeg aangemeten en waarvan wordt onderzocht in hoeverre ze kan worden open gemaakt in de Collegewijk dient ook als af te bakenen beekvallei worden meegenomen. Ook de Beverenbeek kan in het kader van de invulling van de corridorfunctie tussen Leie en Gavers een belangrijke rol krijgen. Beken zijn afgebakend en aangeduid op het Gewestplan, in RUPs en BPAs. In het buitengebied werd zelfs de term 'bekenlandschap' gebruikt.	+
Optekenen van de bestaande toestand	De bestaande toestand werd eigenlijk niet echt geïnventariseerd en er is geen evaluatie van de snelheid van degradatie van een aantal beekvallei-elementen. In het Groenplan wordt een actie omschreven over de opname van de bestaande toestand.	-
Potenties voor verdere landschapsontwikkeling onderzoeken	Gezien het ontbreken van een inventaris van een bestaande toestand zijn ook de potenties van een bekenlandschap in Harelbeke onvoldoende onderzocht. Enkel rond de monding van de Plaatsebeek werd concreet een en ander gerealiseerd (zie eerder).	-
Mogelijkheden voor ecologisch oeverbeheer en beheersovereenkomsten	Beken zijn ingedeeld in categorie 1, 2 en 3 beken. De gemeente heeft nu zelf geen beken meer in beheer, deze werden ook aan de provincie overgedragen. De Categorie 1 beken zijn in beheer van het Vlaams Gewest. Het oeverbeheer is niet altijd eenvoudig. Binnen het huidig wetgevend kader moeten landbouwers een zone van 1 meter ten opzichte van de beek onbewerkt laten. Het oeverbeheer is grotendeels zeer klassiek. Af en toe wordt beekbeheer in de verkeerde periode van het jaar uitgevoerd (broedseizoen). Vooral in beken met waardevolle oeverstructuren kan dit problematisch zijn. Ecologisch oeverbeheer is verder ook een belangrijk instrument in het realiseren van klimaat-adaptieve landschappen. Het vroegere principe 'zo snel mogelijk afvoeren' moet plaats maken voor 'berging en infiltratie ter plaatse' om op die manier een meer robuust watersysteem (oppervlakte- én grondwater) te bekomen.	+/-

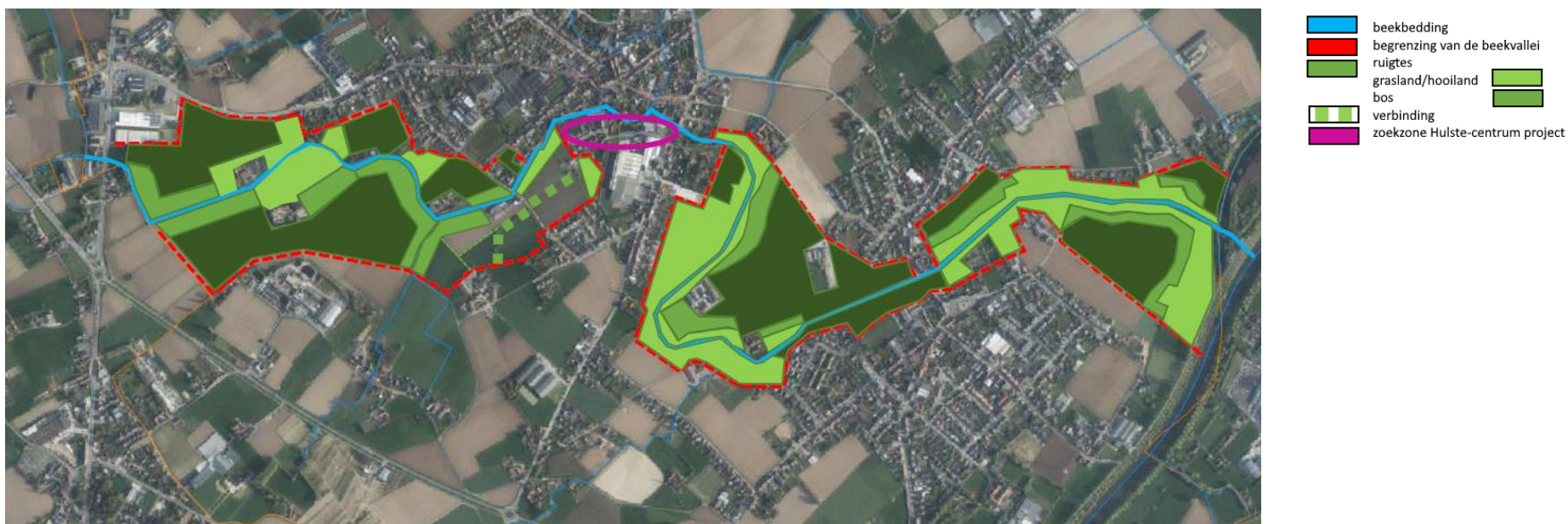

Het is duidelijk dat de beken in Harelbeke een belangrijke rol vervullen in de ontwikkeling van natuur en groen in het buitengebied van Harelbeke. In het Groenplan wordt een visie- en actieplan voor de herwaardering van de beekvalleien opgemaakt.

De hoofdlijnen zijn als volgt:

- we bewaren en beheren bestaande graslanden op een natuurlijkere wijze in de beekvalleien
- voedselrijke akkerlanden die beschikbaar komen kunnen worden omgezet in ruigte en bos.
- tussen grasland en bos creëren we mantelzomen met ruigtes (minder schaduw op hooiland)
- locaties voor beekbegeleidende bomen worden zorgvuldig geselecteerd. We kunnen solitaire of lijnaanplantingen voorzien, maar telkens op basis van af te wegen criteria
- daar waar mogelijk geven we de beek opnieuw de ruimte (afgeschuinde oevers, natuurlijke bedding, ...) en we bakenen duidelijke winterbeddingen af (ruimte voor water).
- Rietvegetatie krijgt opnieuw een kans en er worden afspraken gemaakt met de beekbeheerders rond beheer en respecteren van biodiversiteit.

Louter ter illustratie wordt een mogelijkheid van invulling van deze hoofdlijnen op de vallei van de Hazebeek/Havikbeek/Plaatsebeek geprojecteerd:

- Kleine landschapselementen (kle)

Kleine landschapselementen zijn cruciale stapstenen voor biodiversiteit.

	Evaluatie	Score
Opstellen van een subsidiereglement met differentiatie in afgebakende gebieden	Op 20 november 2000 werd een subsidiereglement voor aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen goedgekeurd voor zowel landbouwers als inwoners van specifieke zones (met uitsluiting van woongebied en industriegebied). Ondanks een aantal specifieke initiatieven om deze subsidies kenbaar te maken (specifiek voor de landbouwsector) blijken de subsidies slechts door een beperkt aantal inwoners (landbouwers/inwoners) te worden aangevraagd. In 19 jaar (2001-2019) zijn er in totaal door slechts 63 verschillende aanvragers een subsidieaanvraag ingediend. Het reglement werd verschillende keren gewijzigd, de laatste wijziging was in 2016. Toen werden o.a. de snoeidata in overeenstemming gebracht met de code van goede natuurpraktijk. Uit de evaluatiecijfers (zie hierna) blijkt dat de subsidies meer worden ingezet voor onderhoud dan voor aanleg. In 19 jaar besteedde de stad 30.000 EUR aan het onderhoud en de aanleg van kleine landschapselementen via dit subsidiereglement. Ondertussen werd het beleid inzake kleine landschapselementen ook aangevuld met het aanbod van het Stadlandschap Leie en Schelde voor de opmaak van Landschapsbedrijfsplannen (landbouwers) en Landschapsplannen (particulieren). Er moet worden onderzocht of de subsidiebedragen nog in verhouding staan met de kosten voor het onderhoud en de aanleg van kle's.	+
Gedetailleerd overzicht van bestaande kle's – beschrijving actuele toestand en aanbevelingen voor beheer.	We hebben geen overzicht van de toestand van kle's op Harelbeeks grondgebied. Meer nog: een aantal traditionele subsidieaanvragers blijken in de voorbije jaren de subsidie niet meer aan te vragen. Het is zinvol om te peilen waarom ze dit niet meer doen en het is zinvol om in eerste instantie na te gaan wat de toestand is van deze kle's. Verder wordt ook een actie toegevoegd voor het opmaken van een landschapsinventarisatie met de meest waardevolle kle's. Deze inventarisatie zal van groot belang zijn voor het behoud van deze kle's en kan worden gebruikt in groen- en ruimtelijk beleid.	-

Evaluatie van het subsidiereglement kleine landschapselementen

	Aantal aanvragen	Aantal goedgekeurd	Uitbetaald bedrag (€)	Onderhoud knotbomen (st)	Onderhoud fruitbomen (st)	Onderhoud haag (m)	Onderhoud poel	Aanplant knotbomen (st)	Aanplant hoogstamfruit (st)	Aanleg boomgaard	Aanplant hoogstamboom (st)	Aanplant haag (m)	Aanleg poel
2001	10	9	2204	90	11	425	0	12	12	0	77	0	0
2002	6	6	2073	160	0	170	0	3	0	0	0	0	0
2003	4	4	513	39	0	0	0	5	0	0	5	0	0
2004	15	15	3142	174	11	1143	0	0	0	0	0	125	0
2005	8	8	1480	28	0	0	1	0	0	0	600	1020	0
2006	14	14	1988	89	12	1215	0	6	0	1	0	0	1
2007	13	12	1661	58	12	1245	0	17	0	1	0	80	1
2008	11	11	1546	56	19	1045	0	21	21	0	2	0	0
2009	20	17	2495	92	23	1275	1	130	61	0	78	120	0
2010	9	9	1418	84	0	1075	1	0	10	0	10	0	0
2011	10	10	1701	79	38	715	1	0	0	0	0	0	0
2012	11	11	906	93	12	965	1	0	0	0	0	0	0
2013	5	5	785	53	0	570	0	1	0	0	0	0	0
2014	7	7	898	37	0	645	0	4	2	0	3	72	0
2015	10	10	1641	105	0	700	0	0	0	0	0	0	0
2016	11	10	1834	45	0	1549	0	2	0	0	0	0	0
2017	12	12	2000	136	10	1005	0	0	0	0	0	0	0
2018	7	6	566	29	0	345	0	0	0	0	0	0	0
2019	7	7	1126	115	0	95	0	0	0	0	0	0	0
	190	183	29977	1562	148	14182	5	201	106	2	775	1417	2

- Wegbermen

Wegbermen verbinden zelfs zeer kleine biotopen en zijn vaak een laatste overlevingsplaats voor bepaalde plantensoorten waarvan het oorspronkelijk biotoop verdwijnt. In Harelbeke wordt een selectie van wegbermen beheerd overeenkomstig het Wegbermbesluit van 1984 sinds de inwerkingtreding van dit besluit. De eerste selectie van bermen die worden gemaaid met wegnemen van het maaisel met het oog op verschraling werd opgemaakt door het toenmalige Groencomité, de voorloper van de stedelijke MINA-raad.

	Evaluatie	Score
Inventarisatie van de wegbermen	De wegbermen werden in voorbereiding van de opmaak van het wegbermbeheersplan geïnventariseerd door Arnout Zwaenepoel en Stefaan Verreu. Na de opmaak van het wegbermbeheersplan volgde Stef Boone, MINA-raadslid, een opleiding rond inventarisatie van wegbermen die door de Provincie West-Vlaanderen werd georganiseerd. Stef inventariseert met zekere regelmaat de meest potentievolle wegbermen in Harelbeke (Tweede Aardstraat, Vlaanderenlaan, Beneluxlaan). Het kan zinvol zijn om ook voor andere wegbermen een nieuwe inventarisatie te doen. Ondertussen werd het wegbermbeheer ook bijgestuurd. Sinds 2013 wordt het maaisel van alle straten in Hulste na het maaien verwijderd en sinds 2014 wordt het maaisel weg gehaald van alle wegbermen in Harelbeke. Harelbeke respecteert de maaidata die in het Wegbermbesluit zijn opgenomen. Voor enkele bermmen wordt van de maaidatum afgeweken op basis van de inventarisatie. Een aantal gevaarlijke kruispunten worden jaarlijks afwijkend van de maaidata manueel gemaaid.	+
Aanduiden van de potenties van verschillende wegbermen	Werd uitgevoerd in het Wegbermbeheersplan	+
Opstellen van een wegbermbeheersplan	De opdracht voor het opmaken van een wegbermbeheerplan werd in 1999 toegewezen aan de intercommunale Leiedal. Het wegbermbeheerplan werd echter pas in 2004 afgewerkt en aan de Vlaamse Overheid voor goedkeuring voorgelegd.	+

- Kanaalbos

Het Kanaalbos vormt voor een belangrijk deel een buffer tussen Stasegemdorp en het industrieterrein langs het kanaal. Het Kanaalbos werd op een gedempte kanaalbedding aangeplant door de stad.

	Evaluatie	Score
Mogelijkheden voor ecologische invulling van het Kanaalbos	De stad kreeg het bos voor 99 jaar in erfpacht van de toenmalige kanaalbeheerder die eigenaar bleef van het terrein. De stad gaf het bos in beheer aan het Groencomité en zijn opvolger, de stedelijke MINA-raad. De adviesraad had echter noch mensen noch middelen om er beheer in uit te voeren en er werd voor een 'nulbeheer' geopteerd. De open ruimtes werden in de wegbermbeheersopdracht ingesloten en werden jaarlijks gemaaid. In 2002 werd het beheer van het Kanaalbos (samen met dat van een deel Plaatsebeekvallei ter hoogte van Koeksken in Bavikhove) overgedragen aan Natuurpunt Gaverstreke. In 2013 werd de beheeroverdracht tussen De Vlaamse Waterweg en de stad Harelbeke vernieuwd. De stad sloot, met akkoord van De Vlaamse Waterweg, een formele beheeroverdracht af met Natuurpunt.	+

	Sindsdien beheert Natuurpunt Gaverstreke het Kanaalbos en heeft het de beheerbevoegdheden van de stad overgenomen. Natuurpunt krijgt een werkingssubsidie van de stad. Daarmee wordt een deel van de beheerkost vergoed. De realisatie van de N391 werd als knelpunt vermeld. Door de aanleg van de N391 werd het oostelijke einde van het Kanaalbos geraakt. Ook de realisatie van het complex project Kanaal Bossuit-Kortrijk is een mogelijks knelpunt. In de ontwerpen van dit project is de aanleg van een zwaaiком voorzien in de oksel van de N391.	
Opmaken van een beheerplan	Natuurpunt Gaverstreke werkt met steun van de studie- en beheerdienst van Natuurpunt nationaal een beheervisie voor het Kanaalbos uit. Natuurpunt Gaverstreke heeft ook de intentie om een participatietraject met de omwonenden op te zetten. Een deel wordt als toegankelijk parkbos en een deel als ontoegankelijk natuurgebied beheerd.	+

- Spoorwegberm

De spoorwegberm is ondertussen aangelegd als 'Guldensporenfietspad'.

	Evaluatie	Score
Mogelijkheden voor de realisatie van een fietspad zonder biotoopverlies.	Het fietspad werd in klassieke verharding (asfalt) aangelegd. Belangrijke typische spoorwegbegeleidende flora ging daarmee verloren. Toch is het zinvol om de bermen van het Guldensporenfietspad te inventariseren. Dit is op heden niet uitgevoerd.	-
Opmaken van een beheers- en inrichtingsplan	Het Guldensporenfietspad is in beheer van de Provincie West-Vlaanderen. Het beheer in deze zone is vooral gericht op de organisatie van een vlotte mobiliteit.	+ -

c. Ecologisch groenbeheer.

In het GNOP werd gesteld dat de stad blijvende aandacht wenste te besteden aan de sociale en ecologische functie van groen in de stad.

	Evaluatie	Score
Voorstellen voor ecologisch beheer van het groenpatrimonium	De stad heeft sinds de goedkeuring van het GNOP een heuse ommezwaai gemaakt inzake groenbeheer. In 1995 gebruikten de stadsdiensten (groendienst, kerkhoven, sportdienst) samen nog 2160 kg herbiciden waarvan het gebruik ondertussen als zeer schadelijk werd bewezen. Dit kostte de stad toen jaarlijks zo'n 16.000 EUR.	+

	<p>Alle wegen in de stad werden toen ook nog 2 keer per jaar met een totaal herbicide (glyfosaat) behandeld. Kostprijs in 1996 voor dergelijke behandeling was 3000 EUR. Dergelijke ‘algemene behandeling’ werd voor het laatst toegepast in 2006.</p> <p>Onder impuls van de milieudienst werd het herbicidengebruik afgebouwd, met o.a. in 2001 de invoering van gebruiksfiches. Op die manier werd de hoeveelheid totaalherbicide snel gedrukt. In 2003 werd een pesticidenreductieplan voor Harelbeke opgemaakt dat kaderde in het Decreet dat door de Vlaamse overheid werd uitgevaardigd met het oog op het verbieden van het gebruik van pesticiden door openbare besturen tegen 2015.</p> <p>Uiteindelijk werd het pesticidengebruik versneld uit de groendienstwerking gebannen en nog voor 2015 resulteerde dit reeds in een nulgebruik in de openbare groenzones. Enkel in de kerkhoven werden nog – met toegestane afwijking - beperkt een aantal producten gebruikt. Om de onkruidvorming toch beheersbaar te houden heeft de stad ondertussen ingezet op alternatieve vormen van onkruidbestrijding (heet water, borstelen), op omvorming van het openbaar groen (de complete omvorming van de Arendswijk is een zeer goede illustratie), zowel op vlak van intensief als extensief beheer van openbaar groen. Dit is een doorlopend project. Het areaal extensief beheerd groen breidt uit. Ondertussen beschikt de groendienst ook over materiaal waarmee bloemenvelden kunnen worden ingezaaid en gemaaid. Ten slotte werden ook reeds een aantal omvormingsplannen voor kerkhoven (Oud Kerkhof Harelbeke, kerkhof Bavikhove, ...) opgemaakt en gerealiseerd.</p> <p>In 1998 werd een eerste zone als ‘ecologisch beheerd grasland’ aangeduid: de zone Kwadendries, tussen het Luxemburghof en de Koning Albertstraat. Dit gebiedje was een laatste restant van traditionele meersen met knotwilgen en het wordt sinds 1998 nog steeds als hooiland beheerd. In 2019 wordt 75.000 m² openbare graszone extensief beheerd.</p> <p>Ook voor de gemeentelijke boszones (Collegebos en Venetiëbos) werd in samenspraak met de bewoners van de Collegewijk een beheerplan uitgewerkt met het oog op de omvorming naar een ecologischer en natuurlijker bos (minder exoten, hogere natuur- en beleevingswaarde).</p>	
<p>Sensibilisatie bij de bevolking</p> 	<p>Er werden borden aangemaakt waarmee het ecologisch beheer aan de inwoners werd geduid. Er waren twee types borden: één bord dat duiding geeft bij ecologisch grasbeheer en één bord dat duiding geeft bij het gebruik van takkenwallen. In juni 2020 werd naar aanleiding van de uitbreiding van het areaal extensief graslandbeheer een nieuwe communicatiecampagne met nieuwe borden uitgerold onder de noemer “Groen, dat is onze manier van doen”.</p>	<p>+</p>

d. beheer van natuurgebieden en landschapszorg.

Het beheer van natuurgebieden vergt specifieke vaardigheden. Met de in het GNOP voorgestelde aankoop van natuurgebieden door de stad diende ook over het beheer te worden nagedacht.

	Evaluatie	Score
Installatie ploeg natuurarbeiders, sociale tewerkstelling	Voor het beheer van het natuurgebied van de Plaatsebeek (aankoop 2000) werd een overeenkomst afgesloten met de toenmalige Afdeling Natuur van AMINAL (nu Agentschap Natuur en Bos). De stad doet beroep op natuurarbeiders van vzw Constructief, een sociaal tewerkstellingsproject. Het Agentschap Natuur en Bos staat in voor het afvoeren (met paard) van het maaisel. Ondertussen wordt Constructief ook ingezet voor het beheer van andere natuurgebieden in de stad (o.a. ecologische groenzone Kwadendries (Luxemburghof) en voor het beheer van waterbufferbekkens en wadi's. Daarnaast kan de stad voor het beheer van een stuk beekvallei van de Plaatsebeek (Koeksken) en het Kanaalbos beroep doen op de vrijwilligers van Natuurpunt Gaverstreke. Voor deze gebieden werd een beheerovereenkomst afgesloten. Natuurpunt Gaverstreke ontvangt hiervoor een beheersubsidie. In het actieplan verankeren we deze samenwerking en financiering.	+

e. opvolging en uitwerking van het GNOP.

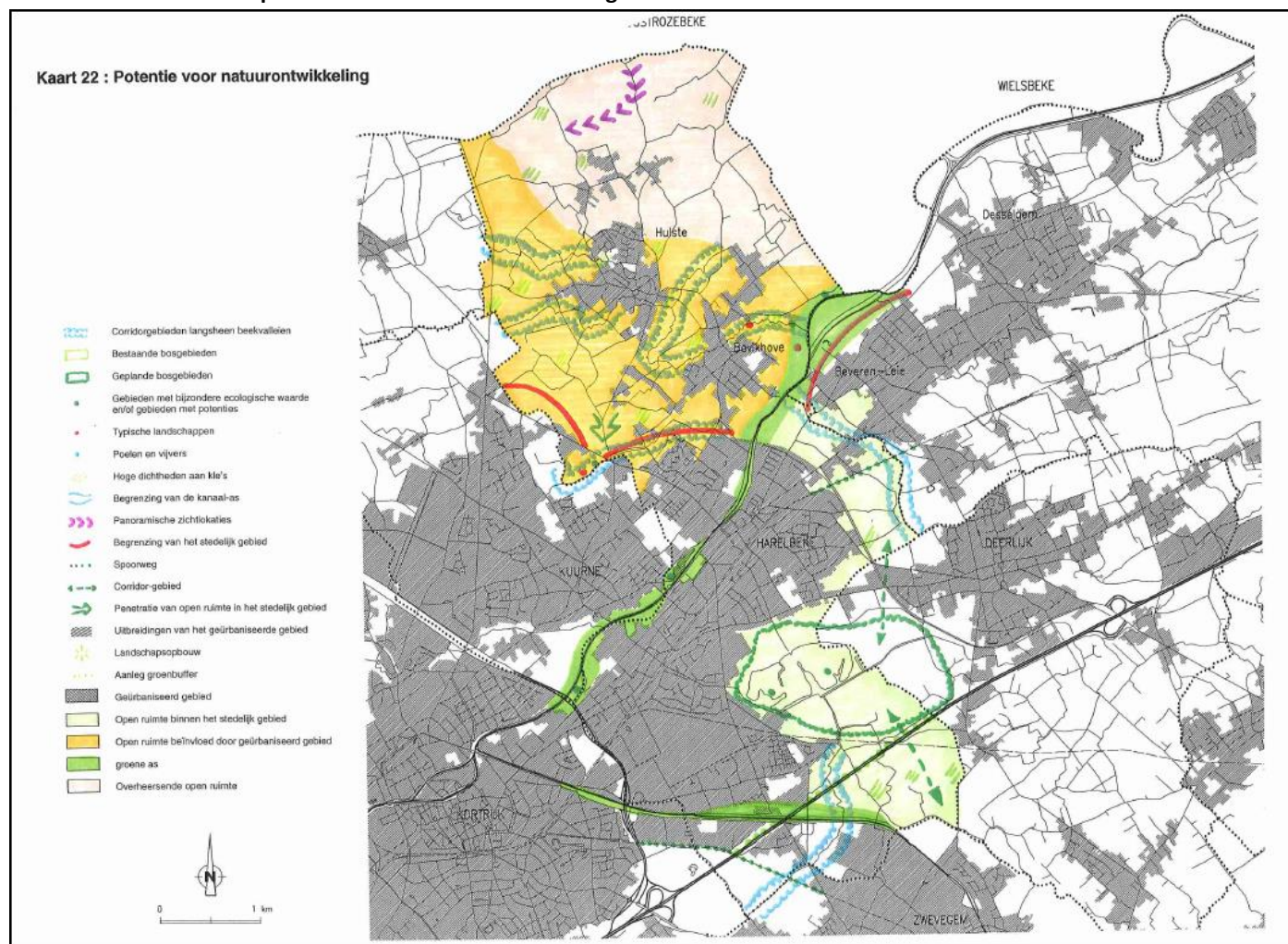
Voor de opvolging van het GNOP werd gedacht aan de oprichting van een opvolgingscommissie.

	Evaluatie	Score
Installatie van een opvolgingscommissie	De opvolgingscommissie werd niet geïnstalleerd, maar bleek geen nuttige werkvorm te zijn. De begeleidingscommissie die werd opgericht voor de opmaak van het GNOP bestond uit vrijwilligers uit middenveldorganisaties en de realisatie van het actieplan vergde professionele inzet. De realisatie van het GNOP behoorde tot het takenpakket van de milieudienst. De realisatiegraad in de voorbije jaren was sterk afhankelijk van budgettaire mogelijkheden.	=

4 Actieplan

In het Actieplan worden aan de eerder aangehaalde gebiedsgerichte opties acties op operationeel niveau gekoppeld.

Overzichtskaart GNOP – potenties voor natuurontwikkeling

	Budget	Uitvoering	
LEIEVALLEI			
Oude Leiearm Kuurne			
Steunen van beheer (inrichten van oevers) Oude Leiearm Kuurne	250 EUR per jaar	+/-	Is eigenlijk grotendeels grondgebied Kuurne. De oever op grondgebied Harelbeke is privaat domein. Er is in 2017 op deze site een landschapsplan gerealiseerd dat leidde tot verhoging van de ecologische waarde van deze terreinen aansluitend aan het natuurgebied in Kuurne. De natuurvereniging heeft uitsluitend een werking op grondgebied Kuurne. Het complex project rond de opwaardering voor het kanaal Bossuit-Kortrijk kan een bedreiging voor deze oude Leiearm vormen.
Ondersteuning bij aankoop Oude Leiearm Kuurne	p.m.	-	Gebied is openbaar domein. In 1996 was er een dreiging dat het gebied privaat zou worden verkocht.
Molenput			
Oprichten van overleg met betrokken partijen inzake inrichting van Molenput	p.m.	-	De omgeving van de Molenput ligt midden in de ingrijpende werken op de Leie die in 2020 worden afgerond. De Vlaamse Waterweg is eigenaar van het gebied. Het gebied werd als werfzone gebruikt. Dit resulteerde in een quasi volledige vernietiging van de natuurwaarden van de oude Leiearm en de Molenput. Er zal moeten worden overlegd over de natuurlijke herinrichting van het gebied. Er wordt daartoe een actie in dit Groenplan opgenomen. Een beheerovereenkomst met een buurtcomité onder de vlag van Natuurpunt Gaverstreke is een te onderzoeken piste (betrokkenen: De Vlaamse Waterweg, stad, Natuurpunt, buurt).
Open Leievallei			
Opmaak van een Groen BPA met het oog op bescherming van de open ruimte in de Leievallei	-	+	Het open gebied werd opgenomen in het GRUP Leievallei en open ruimte omgeving Kortrijk – Grafisch plan 5. Met dit GRUP wordt de aanduiding binnen het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) ruimtelijk verzekerd (delen opgenomen als 'grote eenheden natuur' en delen als 'natuurverwevingsgebied').
Actie groenschermen in de Leievallei (aanpak visueel storende elementen)	1998 – 3718 EUR 1999 – 2479 EUR 2000 – 1240 EUR	-	Er werden, niet enkel in de Leievallei, in heel wat ruimtelijke plannen en in bouwvergunningen groenschermen opgelegd en er werd ook een waarborgsysteem goedgekeurd om de realisatie van deze groenschermen af te dwingen. Er werden standaardpakketten omschreven om de aanleg te vereenvoudigen, maar soms bleek het waarborgbedrag zo laag dat men opteerde om die waarborg 'af te staan' en geen of een minderwaardig groenscherm te realiseren. Er werd in het verleden geen budget voorzien om de realisatie van in vergunningen opgelegd groenschermen te realiseren. In dit Groenplan wordt een actie toegevoegd inzake de controle op de realisatie van groenschermen.

Oude Leie Bavikhove - Plaatsbeekvallei			
Aankoop van ecologisch waardevolle gronden	1998 -24789 EUR 1999 tot 2002 – 12.394 EUR	+/-	In 2000 werd een terrein van 98a31 ca nabij de monding van de Plaatsbeek verworven voor een bedrag van 1.552.480 BEF (38.485 EUR). De stad ontving een aankoopsubsidie van 776.240 BEF (19.242 EUR). De eerste stappen voor verwerving van dit gebied werden gezet in 1988. Er werd geen verder jaarlijks budget voorzien voor verdere verwerving. Door de opname in het Vlaams Ecologisch Netwerk ligt het volledige gebied nu binnen de aankoopperimeter van het Agentschap Natuur en Bos. Het is echter duidelijk dat verwerving zowat het enige instrument is om de natuurwaarden te realiseren of uit te breiden.
Opstellen van een beheerplan in samenwerking met Afdeling Bos & Groen van AMINAL	1735 EUR	+	Er werd geen formeel beheerplan opgemaakt. Er werd wel een informeel beheerplan opgemaakt door de milieudienst. Dit plan is operationeel (maaibeheer van het moerasgrasland, onderhoud kleine landschapselementen).
Inrichtingen en beheer	4957 EUR vanaf 2000	+	Sinds 2003 wordt het terrein in uitvoering van het beheerplan gemaaid door de Landschapswacht (sociaal tewerkstellingsinitiatief van Constructief). De stad financiert de maaierwerken en beheerwerken van onze eigen natuurgebieden sinds 2004 (Kwadendries, Plaatsbeek, ...). In de onderstaande tabel wordt de exploitatiekost voor natuurbeheerwerken weergegeven. Het afvoeren van het maaisel van het terrein naar een ophaalpunt langs de Leie gebeurt door het Agentschap Natuur en Bos.
Leiebermen			
Aandringen bij AWZ op toepassen ecologisch verantwoord beheer	-	+	Bepaalde stukken werden verschillende jaren door een aanpalende landbouwer gemaaid. Ondertussen zijn de wilgen in de bermen gegroeid en zorgt takval voor een nieuw probleem dat ook het beheer van de berm bemoeilijkt. Binnen het project Seine-Schelde heeft De Vlaamse Waterweg ondertussen een bomenplan en wegbermbeheerplan in uitvoering. De verdere kalibratie van de Leie in de komende jaren zal ook een grote impact hebben op de wegbermen. Het bewaken van de kwaliteit inzake biodiversiteit is dan een aandachtspunt.

Overzicht exploitatiebudget natuurgebied Harelbeke (sociale tewerkstelling, Landschapswacht)

	Aantal werknemers	Aantal werkuren per dag	Uurtarief	Aantal dagen	TOTAAL
2004	6	7	8,93	15	5625,9
2005	6	7	10,43	15	6570,9
2006	6	7	12,75	15	8032,5
2007	6	7	13	15	8190
2008	6	7	16	17	11424
2009	6	7	16,83	17	12016,62
2010	6	7	17,182	17	12267,948
2011	6	7	17,53	17	12516,42
2012	6	7	17,53	17	12516,42
2013	6	7	17,88	17	12766,32
2014	6	7	18,23	17	13016,22
2015	6	7	18,59	17	13273,26
2016	6	7	18,96	17	13537,44
2017	6	7	18,97	17	13544,58
2018	6	7	18,97	17	13544,58
2019	6	7	19,36	17	13823,04
					182666,148

	Budget	Uitvoering	
CORRIDORS VOOR DE GAVERS			
Behoud van de open ruimte	pm	+	Zie eerder. De corridors Leie-Spijkerland-Gavers-Kanaal werden ondertussen in ruimtelijke plannen verankerd. In juni 2020 bleek dat het gemeentebestuur van Zwevegem in het aanpalende open ruimte gebied op Zwevegems grondgebied een zoekzone voor industrie heeft aangeduid. Dit vormt een bedreiging voor deze corridorfunctie.

	Budget	Uitvoering	
BEEKVALLEIEN Lampernissebeek, Vaarnewijkbeek, Hazebeek, Havikbeek, Plaatsebeek, Eikbosbeek, Beverenbeek, Pluimbeek, Keibeek			
Planologische bescherming via GAPAK	-	+/-	GAPAK werd niet geformaliseerd, maar uit het onderzoek naar de ruimtelijke context blijkt dat grote delen van de vermelde beken in ruimtelijke plannen zijn verankerd. In een aantal gevallen is dat expliciet en ruim, in een aantal andere gevallen is dat eerder beperkt en zijn belangrijke beekbegeleidende percelen onvoldoende beschermd.

			In dit Groenplan worden de beken als secundaire structuur op de hoofdstructuur (Gavers, Leie) geënt. Er wordt een afzonderlijke actie voorzien voor het vastleggen van streefbeelden voor de prioritair vermelde beken en de realisatie van het bekenlandschap (hoofdlijnen: zie eerder).
Beheersovereenkomsten	-	-	Zie 4.2.3.3.2: het beekbeheer wordt uitgevoerd door de provincie of het Vlaams Gewest. De stad heeft onvoldoende zicht op de mogelijkheden inzake het afsluiten van beheersovereenkomsten. De instrumentenkoffer voor beekvalleien moet maximaal omschreven worden (verwerving, pacht, beheersovereenkomst, gebruiksrecht, bescherming grasland, ...). Verwerving is van cruciaal belang.
Akkerrandbeheer	-	-	Zie 4.2.3.3.2. Het akkerrandbeheer in de omgeving van beken is nog steeds problematisch. Zelfs de verplichte 1 m-zone wordt nog niet overal gerespecteerd. In het GNOP was er sprake van het afsluiten van beheersovereenkomsten voor bufferstroken van 5 meter. Deze actie kan binnen het Groenplan worden onderzocht. Echter, steeds komt de vraag van de landbouwer hoe deze zone optimaal kan worden beheerd.
Kleine landschapselementen	-	-	Er werd gesuggereerd om in deze afgebakende beekvalleien een verhoogde subsidie te geven voor de aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen. Dit werd niet gerealiseerd. Dit kan wel onderdeel vormen van een evaluatie van het bestaande subsidiereglement.
Overleg met provincie inzake beekbeheer	-	+-	Zowel het Vlaams Gewest als de provincie zijn beekbeheerders in Harelbeke, maar overleg inzake beheer is vnl. een technisch overleg.
Projecten ecologisch oeverbeheer	4957 EUR	-	Op de Gavers kreeg de Gaverbeek (Vlaams Gewest) een meer natuurlijke loop, maar ecologisch oeverbeheer is nog steeds zeer moeilijk. In het kader van het natuurinrichtingsplan binnen het project Rivierherstel is een herinrichting (op lange termijn) van de Plaatsebeek voorzien. Ook met de andere beken willen we aan de slag op basis van de eerder geformuleerde hoofdlijnen.

	Budget	Uitvoering	
GEMEENTELIJKE BEHEERSOVEREENKOMSTEN			
Goedkeuren reglement beheersovereenkomsten	-	-	De Vlaamse Landmaatschappij werkte in diezelfde periode beheersovereenkomsten uit. De stad financierde daar gedurende een aantal jaren een klein deel in, maar lokale besturen mochten zelf geen beheersovereenkomsten meer afsluiten. Op grondgebied Harelbeke zijn volgende VLM-beheersovereenkomsten mogelijk: <ul style="list-style-type: none"> - beheersovereenkomst aanleg en onderhoud bloemenstrook - beheersovereenkomsten erosiebestrijding - beheersovereenkomsten kleine landschapselementen - beheersovereenkomsten perceelsranden
Toepassing van het reglement beheersovereenkomsten	1998 - 3718 EUR 6197 EUR vanaf 1999	-	Lokale besturen mochten geen beheersovereenkomsten meer afsluiten.

Evaluatie van het subsidiereglement	-	-	
-------------------------------------	---	---	--

	Budget	Uitvoering	
KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN			
Goedkeuren subsidiereglement kle	-	+	Reglement werd opgemaakt – zie 4.2.3.3.2
Toepassing reglement kle	1998 - 3718 EUR 4957 EUR vanaf 1999	+	Zie 4.2.3.3.2. Het subsidiebedrag dat werd uitbetaald bleef ruim onder het in het GNOP als jaarlijks te voorzien opgenomen bedrag. Er werd tussen 2001 en nu ongeveer 30.000 EUR besteed aan subsidies kle.
Actief gemeentelijk beleid inzake kle	3718 EUR	=	De stad heeft sinds 2001 een eigen beleid inzake kle. Sinds drie jaar komt daar ook de samenwerking met het Stadlandschap Leie en Schelde bij. In de gemeenteraad van juni 2020 werd een nieuwe legislatuurovereenkomst voor samenwerking met het Stadlandschap goedgekeurd. Daarin werd het aanbod van het Stadlandschap gebiedsdekkend uitgerold.
Evaluatie van het reglement	-	+	Het subsidiereglement werd een aantal keer aangepast. Een nieuwe evaluatie met spreiding van middelen en aanduiden van voorkeursgebieden wordt onderzocht.

	Budget	Uitvoering	
WEGBERMEN			
Opstellen en uitvoeren van een wegbermbeheerplan	3718 EUR	+	Het wegbermbeheerplan werd in 2004 goedgekeurd en is sindsdien in uitvoering. We plannen een actualisatie van het wegbermbeheerplan op basis van nieuwe inventarisaties.

	Budget	Uitvoering	
KANAALBOS			
Opstellen van een beheerplan in samenwerking met Bos en Groen	1239 EUR	+-	De beheeroverdracht tussen De Vlaamse Waterweg en de stad werd vernieuwd en de stad heeft het beheer van het Kanaalbos met goedkeuring van De Vlaamse Waterweg aan Natuurpunt Gaverstreke overgedragen.
Beheerkosten	620 EUR/jaar	+	De stad ondersteunt het beheerwerk van Natuurpunt Gaverstreke met een jaarlijkse werkingssubsidie (2000 EUR).

	Budget	Uitvoering	
OUDE SPOORWEGBERM			
Contact met projectontwikkelaar Luipaardstraat	-	-	Project was al snel achterhaald met plan voor aanleg en realisatie van het Guldensporenfietspad.
Inrichting spoorweg	-	-	Het fietspad werd niet gerealiseerd overeenkomstig het voorstel uit het GNOP.

	Budget	Uitvoering	

NATUUREDUCATIE EN SENSIBILISATIE			
Vorbereiding van natuureducatie- en sensibilisatie	-	+	De stad heeft in de voorbije periode verschillende initiatieven inzake natuureducatie en sensibilisatie ontwikkeld, zowel op eigen initiatief als binnen de samenwerking met het Stadlandschap Leie en Schelde (bv. Natuuracademie (nu Natuurhelden), ...
Acties in verband met natuureducatie en sensibilisatie	3718 EUR/jaar		De stad heeft soortenbeschermingsacties ondernomen voor huiszwaluwen (subsidies, plaatsen van kunstnesten, ...), slechtvalk, bijeneter, amfibieën, ... Met dergelijke acties wordt natuur zichtbaar gemaakt. Het subsidiereglement soortenbescherming zal worden uitgebreid. Het plan om een natuur-in-de-stad leerpad aan te leggen werd nog niet gerealiseerd maar is voorzien in de samenwerking met het Stadlandschap Leie en Schelde. Aan het gemeentelijk natuurgebied van de Plaatsebeek en aan het toekomstig natuurgebied Spijkerland kunnen infoborden worden geplaatst.

	Budget	Uitvoering	
ECOLOGISCH GROENBEHEER			
Opleiding personeel groendienst	-	+	Er werden verschillende zones aangeduid (zie hierna) waar het traditionele openbaar groenbeheer kon plaatsmaken voor ecologisch groenbeheer. Zowat alle locaties zijn ondertussen omgevormd of in omvorming. Ecologisch groenbeheer is eerder de norm dan de uitzondering geworden.
Voorlichting van de bevolking	-	+	Met borden worden locaties voor ecologisch groenbeheer aangeduid. Er werd in juni 2020 een nieuwe campagne opgestart onder de noemer 'Groen, dat is onze manier van doen'.
Uitvoeren van ecologisch groenbeheer	-	+	Het ecologisch groenbeheer is ondertussen goed ingeburgerd in de groendienst. Groendienst en Milieudienst overleggen over nieuwe zones voor omschakeling. Ondertussen zijn verschillende gebieden toegevoegd aan deze lijst. In 2020 wordt 75.000 m ² publieke groenzone extensief beheerd.

GNOP: gebieden voor ecologisch groenbeheer: ondertussen is deze lijst uit het GNOP gerealiseerd en is nog een grotere oppervlakte in extensief beheer.

• *Gebieden die in aanmerking komen voor ecologisch groenbeheer*

Door de milieudienst van Harelbeke werd samen met de Groendienst een lijst opgesteld van mogelijks te beheren groengebieden volgens meer ecologische principes

- 1) Grasveldjes aan de kerk van St. Rita (Hippodroomstraat)
- 2) Speelplein in tussen de Jan Breydellaan en de Vlaanderenlaan : wordt niet of zelden als speelplein gebruikt. Wellicht kan her een ecologische structuur worden uitgebouwd (park ?)
- 3) Uitbreiden van het wegbermbeheer in de Vlaanderenlaan : ook de zone achter de bomenrij halverwege de berm.
- 4) Venetiëbosje : jonge aanplant (eind jaren '80) tussen de twee spoorlijnen aan de Venetiëlaan
- 5) Groene zone aan rond punt Groeningestraat, Vlaanderenlaan en Jan Breydelstraat.
- 6) Collegebos : centraal gelegen "bos" op de Collegewijk
- 7) Collegeplein : ruim grasveld "zonder functie" (plein)
- 8) Acacialaan : grasveld
- 9) Beneluxlaan (deels reeds wegbermbeheer)
- 10) Gerststraat : parkje met vijver
- 11) Zone Tarwestraat : er komt een sociale verkaveling : mogelijkheden voor ecologisch groenbeheer te voorzien
- 12) Strook langs "nieuwe" Pluimbek (in beheer van Provincie) ?
- 13) Meersstraat : wordt momenteel niet gemaaid : mogelijks wegbermbeheer ?
- 14) Keizersbos : Heel recent (ongeveer 2 jaar) werd hier een "bospark" aangelegd.
- 15) Nieuwe voorziene verkaveling "Goudberg" : bij overdracht : groenbeheer door stad, ecologisch beheer te voorzien
- 16) Grasveld voor het ontmoetingscentrum van Harelbeke
- 17) "Zuidpark" : beplante groenzone langs de spoorwegkoer in de Zuidstraat
- 18) Koning Albertlaan - Luxemburghof : "hooiland met rij knotwilgen" : wordt momenteel gewoon gemaaid, maaisel wordt achtergelaten
- 19) Herpelstraat : De op de kaart aangeduide bebouwing is verdwenen. Op het aangeduide perceel grazen momenteel een drietal schapen (van een derde).
- 20) Berm rechtover bedrijf Geldof (Broelstraat) : momenteel zonder beheer
- 21) Rode Kruisplein : grasveld, jaarlijks wordt hier wel gedurende een weekend een tent op geplaatst (Bloemenwijkfeesten).
- 22) Middenberm Broelstraat : grasveld
- 23) Kleine poel + berm achter huisjes derde leeftijd op Ter Perre
- 24) Aangeplante groenzone Oudstrijderslaan Bavikhove - Er werden bomen aangeplant, momenteel is er een heel groot probleem met sluitstorten (groenafval) in het bos
- 25) Groenzone (met vijver en rietkraag) in de Begonialaan in Hulste

Ten slotte worden nog een aantal suggesties voor het natuurbeleid van de stad Harelbeke meegegeven.

Suggestie	Evaluatie	Score
Opvolging van het GNOP	Er werd indertijd voorgesteld om een opvolgingscommissie op te richten. Dit is echter niet gerealiseerd. Uit de evaluatie in het kader van de opmaak van dit Groenplan kan worden afgeleid dat het GNOP niet integraal werd gerealiseerd. Het voornaamste knelpunt was het ter beschikking kunnen stellen van financiële middelen. Met deze evaluatie en actualisatie wordt werk gemaakt van de opvolging van het GNOP.	+/-
Takenpakket milieudienst en groendienst	Er werd gesteld dat de milieudienst en groendienst verder zouden moeten worden uitgebouwd om alle taken naar behoren te kunnen uitvoeren. In elk geval zijn de beide diensten voorzien van een structuur die actief kan inzetten op natuur-, groen- en ruimtelijk beleid.	+
Financiële ondersteuning van de gemeente	Hogere overheden stellen weinig financiële middelen ter beschikking aan lokale overheden om natuurbeleid te realiseren. In het bijzonder is er weinig ondersteuning voor verwerving. De stad is steeds actief op zoek naar mogelijkheden voor financiële ondersteuning en wil daarvoor met verschillende partners samenwerken.	-
Belang van maatschappelijk draagvlak	Uit de vele inspraak- en participatiemomenten blijkt dat er een breed draagvlak is ten aanzien van natuur, natuurontwikkeling, groenvoorziening en behoud van open ruimte.	+
Uitbouw van groene assen	Op regionaal vlak werd met het project 'Groene Sporen' aan een gemeentegrensoverschrijdende groenstructuur. Deze groenstructuur is nog niet gerealiseerd. Er zijn wel aan de stadsgrens van Harelbeke aansluitende groenstructuren- en projecten in buurgemeenten (zie hierna).	+/-
Samenwerking tussen stad en natuurverenigingen	Tot 2019 waren er 2 natuurverenigingen in de stad. De natuurwerkgroep die actief was op de Gavers (NWG) hield op te bestaan. Natuurpunt Gaverstreke wenst het takenpakket over te nemen. De stad onderhoudt een goede relatie met Natuurpunt Gaverstreke en overlegt met de natuurvereniging op formele en informele manier. De stad heeft beheerovereenkomsten met Natuurpunt voor het beheer van een aantal natuurgebieden. De stad is lid van Natuurpunt en jaarlijks wordt een werkingstoelage aan Natuurpunt uitbetaald. In het actieplan wordt voorzien om het biodiversiteitscharter uit 2010 te actualiseren.	+
Budgettering op de gemeentelijke begroting	Zoals blijkt uit deze evaluatie werden sinds de opmaak van het GNOP wel specifieke budgetten voor natuurbeleid voorzien, echter was het budget ontoereikend om grotere projecten zoals voorzien in het GNOP te realiseren. In het strategisch meerjarenplan 2020-2025 zijn wel ruime budgetten voor realisatie voorzien.	+
Grensoverschrijdende acties	Leiedal, als ontwerper van zowat alle GNOPs in de regio, zou een regionaal natuurontwikkelingsplan opmaken. Er werd met Groene Sporen wel een aanzet gegeven, maar een heus regionaal natuurontwikkelingsplan is er (nog) niet.	-